

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

PREKIUOJA:

metams	„	2.00
pusmečini	„	1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILA. PA.

Nr. 2

Philadelphia, Pa. 18 Sausio (January) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Ar toli da eis šliupizmas?

JAU antras ar trečias mėnuo eina, kaip Amerikos lietuviškuose laikraščiuose vėla pradėdam užeit žinutes apie daktaro šliupo varomus darbus. Tas žmogus, nors pernai jau visiškai buvo nuslydęs akise visuomenės žemyn, susiderindamas su atžagareiviška kunigija, vienok da to savo nupuolimo nepastebėjo. Nukentęs viešą, aštrią ir labai užpelnytą kritiką; pamatęs Philadelphijos susivaziavime, kad nebegalima visuomenės vadžiot patamsiais ir kad net jo buvusieji pasekėjai koptėjasi savo vado nepastovumu, — jis buvo ant valandos pritilęs. Girdėtis buvo net, kad visai išnykęs iš lietuvių politiško horizonto, tai yra, tiesiog pasakysias lietuviams, — anot jo, «Gedimino išgamoms»: — «žinokites!» Bet ne taip buta. Pasirodo, kad žmogutis išsėjosi, kuto, rinko «grafterius», «vagis», «krokodilius», «gyvates», kuriuos pernai alt socialistų buvo išpylęs.

Ir ot dabar su atnaujinta spēka vėla eina ant socialistų. Skaitėm apie pirmąjį «pochodą» per Pittstoną, paskiaus per Waterburį ir Union City. Visur socialistus iškoliojo, apjuo-

dino ir apmelavo. Paliko užpakaly net «Žvaigždę» su «Šaltiniu» savo agitacijoje. Tuli jo išsireiškimai tinka tiktai Rusijos chuliganams, o ne kadaisiai skaičiusiam save mokintu vyru.

Kokios pasekmės iš to išeis? Gal blogos? Anaip tol ne! Pirmieji ledai šliupo reakcijos jau pernai buvo pralaužti. Da nebuvo visuomenė dažinojus, kas su šliupu, — «garbum tautiečiu», — atsitiko, ir tai jis pritarėjū savo reakcijai labai mažai terado. Ir tai buvo, arba tik jo giminės ar ypatingai sėbrai. Nors ir tie viešose palemikose bijodavo pasirašyt savo tikrąjį vardą.

Dabargi dalykai labai pažingėjo pirmyn. Amerikos lietuviai darbininkai kaskart pratrina sau akis, vienijasi, šviečiasi, tobulinasi, mokinasi atskirt savo tikrus draugus, nuo apsimaskavusių suviliotojų. Pažįsta priešą, nors tas ir sakosi esąs jo draugas. Žmonijos evoliucija negali lietuvių apleist. Patraukia mums su savim, nors męs ir nenorėtumėm. Bežiurint į gyvenimą, pamatom, kad ir tarpe mūsų brolių-lietuvių,

randasi tokie, kurie nenori rupintis mūsų-darbininkų reikalais, bet stengiasi visuomet gint reikalus savo kliasos – turtingesnių lietuvių. Ir ot mes atrandam, kad mūsų priešas ne tik rusų valdžia, ne tik koks svetimtautis kapitalistas, bet ir gražiai lietuviškai pavadintas, tautietis–piniguočius.

Šliupas, sulyginus su 400.000 lietuvių darbininkų Amerikoje – menka ypata. Ir nors jis buvo išsidirbęs sau čion «didvyrio» vardą, per 20 metų vezdamas lietuvius į kovą su lenkais ar kitų tautų gaivalais, vienok šėdien jo vardas nublinksta prieš didelį visasvietinį revoliucijos judėjimą, – judėjimą tokį, kurs vietoj piudyt tautą ant tautos, stengiasi suvienyt visas tautas į brolišką ryšį. Ir kaip tik šitas judėjimas lietuvius pasiekė, umai pradeda nykt šliupo lietuviškai-laisvamaniškai buržujinis socializmas, — arba tiesiau sakant, šliupizmas. Jo vietą pradėda užimt tarptautiškas darbininkų lietuvių solidariskumas, paremtas ant kovos kliasų, paremtas ant pamatų meilės, lygybės ir brolystės.

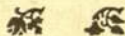
Nėra todėl dyvo, jei šliupizmas pradėda lietus su atžagareiviniais gaivalais, ir užsipuola ant revoliucionierių ir pirmievių socialistų. Kaip sakėm, jis jau ir pirmiau turėjo atžagareivišką pobūdį. Juk šliupas žinojo ir seniau, kad lietuvių tauta, kaip ir kiekviena, susideda ne iš inteligentų, bet iš vargdienių darbininkų. Be darbininkų triuso nėra inteligentų. Bet niekuomet jis nenorėjo darbininkų suvienyt, pakelt jų sąmonę iki to laipsnio, kad jie pats taptų inteligentais.

Taigi šliupizmas toli nebeis. Jis jau atgyveno savo dienas. Beabejonės, jeigu Sziupas da pasišvęs agitacijai, tai da ras sau pritarėjų tarpe keleto tamsesnių saliuininkų ir turinčių savo stubas, kuriems lengva išnekėt niekus apie socialistus. Bet tokių rasis labai nedauk. Tam gražus pavyzdys iš jo Waterbury laikytos misijos. Juk ten seniau buvo Sziupo «laisvamanijos» lizdas. Bet ir ten jis sutiko negirdėtą sau opoziciją.

Nebaisus darbininkams šliupizmo atsikvošėjimas, o ypač da tokiam pavidale, kaip keiksmas ir šmeižimai. Tą viską iššaukia desperacija, o desperacija ateina prieš galą.

Daugelis draugų mus užklausia, kas reikia daryt panašiuose atsitikimuose, kaip Waterbury. Geriausiai yra pavaišyt reacijonierius teip kaip Waterbury'io draugai padarė: drąsiai pakelt prieš melagystes protestą, atsakyt ir išaiškīt ant vietos tokių kalbėtojų klaidas, – jei yra kam; o jei nėra kam, tat pakviest gerus kalbėtojus iš kitur, kuriems reikia apsakyt kas buvo kalbėta, ir tie išaiškīs vietinei visuomenei, kur tiesa, o kur melas. Išleist tam tikrus atsišaukimus ir išplatīt po savo apielinkes. Apskelbt plačiai po visus laikraščius. Žmonės juk visuomet nori dažinot teisybę. Ir jie visuomet bus už tą dėkingi tiems, kas ją parodys.

Ir tokiu budu šliupizmas pabaigs numirt, nustos vadzijos ir piudės lietuvius vienus ant kitų; vienybė įvyks tarp lietuvių, tik vienybė gryna, šviesi ir teisinga. Už tą vienybę mes kovojam, nes joje tik matom išganimą vargdienių kliasos.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Sausio 3 d. rusų social-revoliucionierių „kovojančio organizacijos“ pasiuntinys nušovė generolą von der Launitz, vyriausį Peterburgo policijos viršininką. Šovėją sukapojo aficeriai kardais. — Sausio 9 d. jaunas teroristas Peterburge nušovė aukščiausio militariško teismo prokuratorių, jo paties sode, jen. Pavlovą, kuris už savo teronybes buvo visur vadinamas „koriku“. Šovėją suėmė. Šis drąsiai rėžė į akis valdininkams, kad jie visi būse išgalabyti. — Sausio 10 d. Lodzėje ant gatvės nušovė pulkauninką Andriejev, žandarų vadą. Šovėjas pabėgo.

Tie nužudimai padarė ant caro šalininkų aitrų įspūdį, matant kad jų teriojimai tik didesnį terorą iššaukia, ir kad nuo žmonių bausmės aukščiausi budeliai neišsisuka.

Rymas. Nežiurint į tą, kad Prancuzijos buržujinė valdžia jau daugelį popiežiui nusileido, išbraukė keletą svarbesniųjų straipsnių iš įstatymų apie katalikų bažnyčias ir kunigiją, vienok popiežiui vėla da nesuitaikina. Vatikano organas „Observatore Romano“ atspauzdino popiežiaus encikliką, kurioje gundo prancūzus katalikus valdžiai nepasiduot, neklausyt ir, kur tik galima, spirties. — Popiežius pasistato savę už anarkistą, nepripažįstantį Prancuzijos valdžiai galės spręst apie savo šalies reikalus. Tame jam padėda ir kitų šalių anarkistiškieji katalikai. „Amerikos Katalikiškų Draugysčių Federacija“, turinti pusantro milijono sąnarių, pasiuntė popiežiui telegramą ir žada remt jo kovą su Prancuzijos valdžia. — Juk pasakyta yra: „visokia valdžia paeina nuo dievo“ [t.y. nuo žmonių]. Kodėl to popiežius nepripažįsta?

Vokietija. Kolonijų biūras sutaisė apyskaitas išlaidų užlaikymui kariumenės užimtuose Aprikos kraštuose. Pasirodo, kad Vokietija padėjo ant Aprikos ir Pietinių Jurių kolonijų viso labo 169 milijonus dolerių. Tas viskas reikėjo sudėt žmonėms, bet iš kolonijų tepasinaudojo Vokietijos kapitalistai.

Persija. Sausio 9 numirė šachas (karalius). Velionis buvo vienas iš apšviestiesnių už savo pirmtakūnus šachus: studijavo filozofiją kaip Aristotelio ir Platono, teip ir Bacono, Kanto ir Baino. Sulyg to igijo demokratiškas pažvalgas nesulyginamai aukštesnes už Rusijos caro — nors šachai ir buvo laikomi už despotiškiausius despotus. Praėjusiuose metuose, vos tik patėmijo savo krašte bruzdėjimą žmonių, tuoj iš geros valios davė konstituciją. Tuomet tarp Rusijoje da milijonai aukų krinta bekovojant už konstituciją.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Vokietijos socialdemokratai, po išrišimui paskutinioje reichstago, vėl pradėjo varyt karštą agitaciją, kad naujan reichstagan pakliūtų, priešais kaizerio Viliaus norą, kuodaugiausiai atstovų socialdemokratų, tikrų užtarėjų žemojo luomo žmonių. Rinkimai bus 25 sausio. Atsišaukime draugai socialdemokratai sako: „Padėjimas yra rūstus, labai rūstus. Mes matom, kad valdžia iš vienos pusės šneka apie tarptautišką ramybę, iš kitos reikalauja naujų milijonų apginklavimui armijos ir kariškoms įmonėms. Mes visuomet priešiniomis tokiai politikai, kadagi ji veda prie pasibaisėtinų suiručių ir nedaleidžia civilizuotoms svieto tautoms ramiai gyvent ir tykia smogėtis darbo vaisiais. Ant gyvenimo reikmenų valdžia uždėjo nepakeliamas taksas, ir tą sunkią naštą visuomet turi nešt vargingoji darbininkų kliasas. Neišpasakytai pakėlė prekę mėsos, duonos ir pieno. Mūsų darbininkai maldauja duonos, o valdžia meta jiems akmenį. Atžagareiviai bando sulaužyt amatines darbininkų sąjungas, išleidimais naujų nepaprastų įstatymų. Priešais visas tas sąlygas privalo pakilt kiekvienas Vokietijos darbininkas ir bal-

suot už savo kliasą. Jie privalo žengt į eiles socializmo judėjimo".³ — Paskutinis Vokietijos reichstogas turėjo 397 sąnarius. Prieš pat paleidimą jie dalinosi į sekančias partijas: 102 centrinių, 79 socialdemokratų, 15 lenkų, 9 alzatiečiai. Šitie visi 105 sąnariai reichstago buvo opozicijoje (priešais) valdžiai; todėl valdžios priešų reichstage buvo didžiūma. (Čion neprisiskaito laisvamaniai [freisinnige] — kapitalistiškies liberalai ir taip vadinamoji „tautiška partija“, kadangi jos visuomet į visas puses svyravo.

Svarbi permaina įvyks Tarptautiškame Socialistų Kongrese. Ikišioliai kiekvienos partijos tautystės atstovija turėjo du balsus. Dabar bus balsai ne pagal tautysčių, bet pagal partijų ir jų sąnarių daugumą. Teip, Amerikos abidvi socialistų partijos („Socialist Party“ ir „Socialist Labor Party“) turės balsus sulyg savo sąnarių skaičiaus. Rusijos partijos irgi turės tokias tiesas.

LAIŠKAI IŠ SUVALKŲ GUBERNIJOS.

(UŽBAIGA).

KELETAS žodžių iš kalinio gyvenimo, kokia ten buvo ir tebesti tvarka, apie tai nors paviršium naudinga žinot ir Amerikos lietuviams darbininkams.

Apskelbus karės stovį Suvalkų gubernijoje 4-iose lietuviškose paviuose, leidosi policija su dragunais į kaimus, darė kratas: jieškojo ginklų, raštų, o labiau mylėdavo paimt kumpius, pinigus, šilkines skareles, — viską imdavo, kas tik jiemis patikdavo, vis tai «nelegališki» buvo daiktai. Žmogų pamėgę kazokai gerai apmušdavo. Kiekvieno Zanavikų krašte areštuoto tekėdavo kraujai ir likdavo mėlynės nuo kazokų nagaikų. Apie Senapilę kai-kurių ir galvas gerai apdaužė. Ėmė į kalėjimą tuos, kurie žemsargiui nudavė, kad revoliucionieriai arba ant ko piktumą turėjo, ėmė daugelį pagal šnipų nurodymą. Prikimšo nekaltų žmonių pilnus kalėjimus. Kalvarijos kalėjime kartais politiškųjų buvo iki 200. Suvalkų kalėjimas mažas, ten politiškųjų kartais budavo siekia iki 80. Kalėjime vietos nebuvo nė apsisukt; kur vieta buvo (pagal valdžios tiesas) aštuoniems kaliniams, ten reikėjo gyvent po 16–18. Prisiėjo daugumai gulėt ant grindų, kitus mažesnius kaltininkus siuntė į pavietų kalėjimus, į Seinus, į Augustavą; ten da blogesnis kalinių likimas. Valgio jokio valdžia neduoda, duoda pinigų kasdien po 9 kap. Tai ką gali už 9 k. pavalgyt? Ot, nusiperka žmogus vos du svaru duonos ir arbatos kartą ant dienos vos ištenka. Pinigų neturint nė grašio žmogui priseidavo šituose kalėjimuose badaut. Daugumą valdžia areštavus įkišdavo ant 3 mėnesių, arba ant 1–2 mėnesių; pasirodo, kad atbuvus paskirtą laiką valdžia da laiko, vėl da neleidžia; atėjo laikas gavėnios, valgi pradėjo duot užspirgītą su pasmirdusiu priplėkusiu aliejum, pasimatimą su giminėmis retas tegaudavo; tiktai turtingesni galėdavo pasimatimą išsirupīt, — nes reikia vaziuot į Suvalkus pas gen. gubernatorių arba telegramus jam siuntinēt; tai kuom beturtis šitą dasieks? Daugumas sėdėjo nežinodami nė už ką, nė koliai priseis sėdēt.

Kovo 2 d. Kalvarijoje kaliniai politiškai pradėjo badaut, daug ir kriminalistų prisidėjo, o politiškų didžiūma, senesniejie ukininkai atsisakė badaut. Reikalavimai savaitę pirmiau

buvo nusiųsti gener. gubernatoriui į Suvalkus; tas ant kalinių reikalavimų atsakė, kad reikalavimai neišpildomi, (reikalauta buvo: 1) atsėdėjus administratyvišką bausmę paliuosuot; 2) kad į savaitės laiką kiekvienam kaliniui būtų apgarsinta, už ką kaltinamas ir būtų tuoj tardomas; 3) kad liuosai būtų leidžiami giminės ir artimi ant pasimatimo; 4) kad gavėnjoj valgis būtų duodamas su mėse kaip ir prieš užgavėnias.) Antrą dieną kovo, 12 valandą dienos, visi kaliniai, kas ką turėjo, išnešė iš savo kamary laukan; potam draugai atėję iškrėtė gerai, ar kas ko nepaliko iš vaigomų daiktų; ir prasidėjo tikras badavimas, — vien ant šalto vandens. Kovo 4 dieną daugumas jau susiraišioję galvas gulėjo, o nekurie trankėsi, rėkavo. Kalėjimo valdžios apstatė visur kareivius ir kamaras užrakinėjo; sargai pavienes kamaras prikalbinėjo, kad imtų valgyt, ba kiti, girdi, jau valgą. Bet mažai radosi tokių, ką davėsi save prigaut. Kovo 4 dieną, vakare, atvaziavęs prakuroras ilgai tarėsi su kalinio administracija, ką daryt; ant galo nutarė išpildyt visus kalinių reikalavimus; ir 11 valandą naktį apgarsino visiems kaliniams, kad viskas bus išpildyta (tiesa, reikalavimus visus išpildė, nors kai-kuriuos potam valdžia vėla atėmė). Pirmiausiai paliuosavo tuos senius ukininkus, kurie atsisakė badaut, daugiausiai mozurus; iš lietuvių keletas radosi teigi, ką nebadavo; teipgi paleido ir tuos kurie atsėdėjo administratyviškai; iš viso tą dieną paliuosavo 24.

Iš daugumo Kalvarijos kalinių, radosi tokių, ką nė patįs nežinojo už ką areštuoti; šie pradėjo keikt socialdemokratams, kad girdi per jų priežastį jie turį sėdēt kalėjime; šitie žmonės visur buvo priešingi, neklausydavo nė prakalbų kuriuos buvo kalbamos kasdieną prieš piet ir po piet. Kalėjimuose tuomtarpu sėdėjo daugiausiai ukininkų, nemažai mažesnių neturtėlių, teipgi siuvėjų bei kurpių; neturtėliai kaliniai gaudavo pašalpą; buvo slaptu balsavimu išrinkta «komisija» iš 4 ypatų, kurios ir rupinosi kaliniais; komisija, matydam, kad suuku sužinot, kam ko reikia, apskelbė kaliniams visiems, kad jei kam ko reikės iš valgomų daiktų, kreiptųsi patįs su reikalavimais į išrinktą komisiją; daugumas ant to sutiko; pinigais negalima buvo duot, nes pinigai stovi pas kalėjimo viršininką; taigi reikale komisijos išdininkas išrašydavo pinigus ant vardo kalėjimo sargo, o tas, ką kas reikalavdavo, tai nupirkęs atnešdavo; taigi iš ryto užsirašius reikalavimų daiktų, po pietų komisija jau juos išdalindavo tarpe kalinių. Iš miesto į savaitę 3 kartus atnešdavo išvirę sriubos ir šiltos mėsos; komisija tuoj tą išdalindavo neturtėliams. Šitas ukininkams nepatiko, ėmė leist paskalas, kad žmonės aukaują visiems kaliniams. Kieno čia aukos, — jie bambėjo, — juk tai turėjų? Todėl, girdi, turčiams turi ir prigulēt; ueturtėliai nieko neaukaują, o aukomis naudoja. Viens ponaitis, P.P., rašė net į «Kankinių Kasos Komitetą», kad jis aukų negaunąs; rašė, kad vien tiktai esą šelpiami socialdemokratai. Teipgi kits ponas, siuvėjas L., pradėjo leist kalbas visokias ant šelpiamosios kasos. Šitiems ponams tas nepatiko, kad kiekvieną kartą reikėjo kreiptis reikale į komisiją. P. P., gavo pašalpą iš «Kankinių Komiteto»; potam

nustoję šnekėjęs; o siuvėjas L., da ir šėdien kalba, kad kalėjime neteisingai buvusi išdalinama pašalpa. Bet, ar buvo kokie pamatai tam bambėjimui?

Draugai darbininkai net Amerikoje dasigirdo, kad bukaliniai Suvalkų gubernijoje nesušelpiami. Aš kaip pašalinis žmogus, prie kankinių komisijos neprigulėjau, ir aukų nereikalavau, — nes da savo ištekau, — nekenčiu neteisybės ir pranešu tikrą tiesą, kas link kalinių šelpimo Kalvarijos ir Suvalkų kalėjimuose. Kaipgi ukininkas gali reikalaut aukų, dagi darbininkų, daugiausiai amerikiečių suaukautų? Rods aukavo ir ukininkai kaip kurie po kokį auksiną kitą. Viktoras Vitkauckas, išėjęs iš kalėjimo, Senapilės ir Kalvarijos apskryty surinko apie 200 rub.; dalį šių pinigų nusiuntė draugams į Suvalkų kalėjimą, o už kitus užpirkio pietus; už tuos pinigus kas dieną, per pusantro mėnesio, nešė šiltą sriubą ir geros mėsos gabalėlį; tuom laiku buvo lietuvių iš viso 25; taigi šituos pietus valgė visi: turtingi ir neturtingi; užtekdavo visiems, o kaip kada pradieniui. Skųsties ukininkams nebuvo ko. 27 birželio (n. sk.) daugumą išleido, tarp jų ir mane, tai toliau nežinau kaip kaliniai laikosi; rodos neturtėliai gaudavo pinigais kas savaitę po 80 k.; dabarties lietuvių Kalvarijos kalėjime randasi 18, — visi neturtingi, pašalpos iš niekur jau negauna, — nes ir centro komitete išdas išsytuštino.

Suvalkų kalėjime iškarto tvarkos geros nebuvo, — beturčiai gerai turėjo papasninkaut; ponas P. P. ir Suvalkuose gaudavo užtektinai pinigų ant visoko. Studentas Grigaitis teipgi turėjo įvalies; taigi alkani sotųjų negalėjo nuskriaust. Po velykų ir Suvalkų kalėjime tapo išrinkta komisija iš 3-jų ypatų; jau ir pinigų gavo 15 rub., potam ir daugiau gavo; čion neturtėliams buvo duodama po 80 k. kas savaitę (Velykas Suvalkų ponai iškėlė beturčiams — atsiuntė po 3 svarus cukraus, $\frac{1}{2}$ svaro arbatlapių, o visiems pirmą dieną davė pirago po svarą, dešros po pusę svaro ir po porą kiaušinių; antrą dieną jau Suvalkų ponai neišteko nė to. Na, ačiu ir už tai). Mums lietuviams iš Senapilės prisiuntė pusėtinas velykas, — už ką jiems ačiu!..

Suvalkų kalėjime aš teipgi aukų nereikalavau ir prie komisijos neprigulėjau, da savo pinigų 6 rub. neturtėliams išdalinau, kuriuos tikėjau si atsiimt nuo kankinių komiteto kasos.

Taigi, draugai amerikiečiai, matydami mano teisingą pranešimą iš kalinių gyvenimo, ir toliau nenustosit šelpę kalinius, ale da daugiau prijauzdami jų kančioms, aukausit. Jei ne jųšų «centai», tai jųšų draugai kalėjimuose ne viens gautų džiova arba ir mirtis ne vieną užklupty; pagal mano nuomonę draugų darbininkų suaukauti skatikai, turi but ir toliaus dalinami tarp kalinių neturtėlių, o ne ukininkams, ir kokiems kitiems ponaičiams; darbininkas gavęs ant savaitės 80 k., nusiperka duonos kas dien už 5 k., cukraus svarą už 15 k., arbatlapių už 5 k., o už likusius svarą lašinių arba dešros. Tai su pačėda kaip tik užtekdavo per savaitę.

Taigi matote, draugai amerikiečiai, kad visiem aukų duot negalima, nes iš kur imsi. Kada pereitą žiemą buvo prikim-

4šti kaliniai, tai duodant po 80 k. kas savaitę butų reikėję išduot po keletą šimtų kas savaitę; da ir šėdien lietuvių neturtėlių rasis kalėjimuose ir ištrėmimuose į 150, o gal ir daugiau; skaitant kas savaitę tik po 80 k., tai išeis 120 rub. O Sibire ištrėmtųjų padėjimas daug blogesnis negu kalėjime. Ant mūsų ukininkų nėra ko tikėtis, dėl jų badu kaliniai gali išmirt, o kunigėliai ir ponai ta tik keiksmas kalinius šelpia. Kalvarijos kalėjime sėdi 6 vyrai kaltinami už vagių primušimą Senapilėj pereitą metą; šitie 6 vyrai visi darbininkai, dvaro kumečių vaikai; ukininkai prašė kad vagis pamušų; keletą užmušė, kitus ką gyvus paliko, tretį bėgo pas savo bičiulę policiją prašytis pagalbos; policija savo geradėjus paslėpė kalėjimuose, kur pralaikę po 3 mėnesius paleido. Ukininkai labai džiaugėsi, kad vagis išnyko, ir gyrė tuos vyrus už tokius darbus. Bet šitie vyrai sėdi kalėjime, kenčia alkį ir baimę nemažą nuo vagių, kurie visados gali juos primuš; patįs tie vyrai dabartės sako: «bereikalo mės mušėm tuos vagius, — vis tiek jie nieko negali nuo mus pavogt, ba nieko neturim, vos rudinę ant pečių»... Geguzio mėnesy juos visus leido ant parankos, tikėjosi kad ukininkai reikale užsirančys; bet ir iki šioliai nė viens ukininkas nė už vieną neuzsirančino. Rodos reikėtų nors šituos vyrus ukininkams aukomis sušelp; vienok nėviens ukininkas jų vargingam padėjime nesušelpia; dėl mus ukininkų visi kaliniai badu turėtų išgaišt, o mūsų darbininkai neturi atliekamo skatiko, nes skatikus gauna tik už savo sunkų darbą, — tik tiek gauna, kad badu nenustiptų. Taigi jųš, draugai darbininkai Amerikoje gyvendami kiek galėdami šelpkit kovojančius už laisvę savo draugus, kad kalėjimuose ir Sibire badu neišmirtų. Jųš savo «centais» daug pridudat drąsos toliau kovot su caro valdzia, ir kalėjimuose draugai, gavę aukų nors ant valandos užmiršta savo vargus, perkasi už tuos grašius laikraštį, popieros, plunksną ir mokinasi rašto. Kalvarijos kalėjime daugumas iš darbininkų jau gerai pramoko rašyt ir skaityt; bet dabar kankinių kasai ištuštėjus, turėjo uždaryt savo mokyklą ir persiskirt su laikraščiais, ir tuom maitinasi ką gauna nuo valdzios (pusantro svaro duonos ir du kartus kruopų po kvortą ant dienos).

Viens išėjęs iš keletos kalėjimų.

KOVA KLIASŲ.

(TASA).

Reformos ar revoliucija? Užmetinėja socialistams, kad jie nori iššaukt kruviną revoliuciją, kad kurstą prie jos žmones, kad su tuom tikslu stengiasi iššaukt tarp žmonių didžiausią neapykantą ir, beidami prie to, jie atstumę šalin visokias reformas (pagerinimus, pertaisymus), kurios laipsniškai užganėdintu žmonių reikalus, sumažintų jų skurdą, o tuompatim ir jų netenkinumą. Tas netiesa. Socijaldemokratai, kovodami už geresnes sąlygas, niekuomet nepori kad toje kovoje žmonės kentėtų. Priešingai, socialistų programose aiškiai pasakyta, kad dėlei apsaugojimo proletarų nuo išgimimo ir išnykimo, socialistai nepaliaudami stengiasi ir dabar darbininkų sąlygas pagerit, jie nori įvest į šią buržujų draugiją visą eilę reformų, kurios padėtų vardieniams pakilt ant kūno ir dva-

sios, ir padarytų juos sumaniais vyrais, piliečiais, kurie įstengtų paskui atimti iš buržuazijos rankų valdžią. Taigi socialistai trokšta reformų, trokšta beabejonės daug teisingiau, negu buržuazija. Visas skirtumas tame, kad buržuazija vienaip supranta dabartinės reformas, o socialistai kitaip.

Socialistai reformas skaito tiktai kaip įrankį, su kuriuom reikia prieiti prie tikslo. Jeigu mes reikalaujame sutrumpinimo darbo dienos, tai tikta dėlto, idant per tai darbininko sveikata ne- teip būtų išsiulpiama, idant jis galėtų geriau gyventi, lavintis, plėtotis ir per tai pasekmingiau kovot su šėdieniniu kapitalizmo surėdymu. Jeigu reikalaujame laisvės spaudos, sąjungų ir susirinkimų, tai nedėlto, kad būk tame mes matome pilnutėlę liuosybę piliečiams, bet dėlto, kad norime žmones išlavinti, išmokti ir išplėtoti politiškai, ir atraišiot jiems rankas, idant tada iš tikrųjų galėtų paveikt dabartinę nevalią. Taigi socialistai žiūri į reformas, kaip į įrankį tolimesnės kovos, į įrankį apšvietimui žmonių; nes žino apie tai gerai, kad jeigu kada liaudė atims nuo buržuazijos draugijinę valdžią, tai privalo žinot, kaip reikės tada savimi valdyties; žino, kad blogai bus, jeigu liaudė bus sunaikinta skurdo ir nevalios; reikia, kad liaudė apsišviestų, taptų inteligentiška, pastovi, tvirta ir jaučianti savo žmogišką vertybę.

Taigi socialistai pripažįsta, kad reformos yra geru daiktu, reikalauja jų ir brangina jas; bet socialistai nesivilia, kad reformos išsigalės prašaliti priežastis šėdieninės nevalios ir išnaudojimų, ir dėlto niekad neatsizada savo pamatinių reikalavimų: panaikinimo privatiškos nuosavybės, išnaikinimo žmonijoje luomų ir įvedimo visuotinos lygybės ir laisvės.

Vienok nė vienas neesam pranašu, taigi negalim iš anksto išpėt, ar keliu tokių reformų duosis įkūnyt tuos mūsų pamatinius reikalavimus. Gali būt, kad geruoju negalima bus atgaut darbininkams tiesos. Ir ot, tada galės iškilti revoliucija. Bet revoliucija užgims iš pusės valdančiųjų klasos. Jeigu kapitalistai atkakliai spiriasi žmonių reikalavimams, nenori nusileist, dar erzina persekiojimais, tai jie iš geros valios iššaukia revoliuciją. Žinoma, socialistai iš visos širdies stengiasi išvengt tokio barbariško kovos būdo, nori vesti kovą kliasų naujos gadynės, kultūros keliais, be kraujo praliejimo. Bet negalima išpėt, ar visur bus galima be revoliucijos apsieit. Pavyzdin, pabandykite kraštuose, priklausančiuose Rusijai, vesti ramią politiką reformų! Valstybėje, kur nevalia susirinkt, kur negalima nieko atsispauzditi be įsikišimo cenzūros, kur valdo nė įstatymai, bet despotiško caro prisakymai, kur ne valia atvirai pasivaditi socialistu, kur žmonės eina į kalėjimus vien tik už nuomonių išreiškimą; žodžiu, kur visa draugija tarsi retėžiais apkaustyta — ten socialistai negali atsižadėt prievartingos kovos ir revoliucija tenai, ar anksčiau ar vėliau, būtina turės įvykt.

Socialistai žino, kad to, ką amžiai padarė, nesiduos atitaisyti per vieną dieną. Žino apie tą, kad išpalengva reikia žmonijos priešams išplėšinėti papėdes vieną po kitos, ir beperstogės žengt pirmyn erškėčiuotu draugijinės evoliucijos keliu. Nė revoliucija nė evoliucija ne išstumia viena kitos iš kelio. Priešingai, ant kai kurių stočių kelio draugijiniame išsiplėtojime, kurį vadiname evoliucija, būtina randame ir revoliucijos pėdas; ten revoliucija tampa neišvengtina, ji padeda toliau evoliucijai bujot. Taigi evoliucija ir revoliucija dapildo viena kitą. *Revoliucija ne visuomet būva kruvina.* Kiekviena staigi ir pamatinė draugijoje permaina yra revoliucija. Tokia permaina, kurią iššaukė atsiradimas geresnių mašinų, yra revoliucija pilnoje to žodžio prasmėj. Jau ir pats atsiradimas ir išsiplėtojimas socializmo turi draugijai revoliucijinę reikšmę, nors kruvinos revoliucijos ir nebūtų. Todėl socialistų partijos teisingai vadinasi revoliucijinėms; tas vardas ne niekinimo vertas, bet garbės. Jis reiškia, kad socialistai nori visą draugiją iš pamatų permaintyti, pakelti ir pastatyti grožybės spindulius.

Iš to, ką čia pasakiau, išėina, kad socialistai privalo būt ant

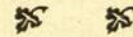
visko prisirengę. Nė jie skelbia revoliucijos akių plotu, nė pasikakina smulkiais reformomis, bet laikosi nuomonių mokyto pranešėjų socialisto, Beno Malon: „Būkim reformatoriais visada, o revoliucionieriais tada, kada prisireiks!”

Apšvieta ir kova. Tokioje misly, kaip pasakiau, socialistai rūpinasi išauklėt proletariją, idant jis subrenstų iki valandos savo išsiluosavimo. Su tuom tikslu jie platina tarpe darbininkų kliasinį susipratimą, t. y. susipratimą savo dabartinio padėjimo, savo reikalų ir ateities, kuri jų laukia. Idant tą liaudė suprastų, turi ji pažiti tuos įstatymus, ant kurių paremta draugija, turi abel- nai apsipaziti su svietu, kuriame gyvena, su prigimčia, kuri ją (draugiją) apsiaučia; su žmonijos istorija, kuri yra istorija jos pačios (draugijos) išsivystymo; žodžiu turi liaudė apsišviest. Dėlto socialistai yra uolūs platintojai apšvietos. Gyvu žodžiu ir spaudintu, jie blaivo tāsias tamsybes, kuriose liaudė per amžius gyveno.

Bet žinoma, kada pilvas tuščias, o visas kūnas nukankintas persunkiais darbais; kada nuolatos reikia mislyti apie tai, iš kur gaut rytdienai vaikams duonos; kada galva pilna sielvartų — tai mokslas vargdieniui nesičiepia. Norint, idant darbininkas pradėtų mislyti ir lavintis ir išsidirbt politiškai, reikia jam pirmų-pirmiausiai nuimt jam sielvartų našta. Reikia jam sutrumpiti darbo dieną, idant galėtų po darbui atilsėt ir turėtų lavinimuisi laiko, reikia palengvinti jo būseną, idant turėtų liuosesnę nuo rūpesčių galvą. Taigi socialistai, vienkart platindami apšvietimą ir agitaciją varydami, drauge veda kovą už geresnes darbininkų kliasai sąlygas. Tokia kova kliasų, vadinasi *ekonomiška kova.*

Vienok, idant išplatinti apšvietimą ir vesti ekonomiška kovą, reikia turėt tam tikras politiškias laisves, k. t. laisvę susirinkimų, sąjungų ir spaudos; laisvę susivienijimų dėl apgynimo bendrų reikalų, ir t. t. Idant tās laisves įgyt, reikia sykiu vesti kovą ir ant politikos lauko. Tokią kovą vadiname *politiška kova.* Kova politiška turi tikslą įgyt valstybės surėdymą į savo rankas, per laipsnišką išskovojimą liaudei įvairių politiškų tiesų.

(Toliaus bus).

Andriaus Baltrušaičio gyvenimas ir darbai.

ANDRIUS jauzdamasis nelabai tvirtoje sveikatoje (ką vėliau patėmysime iš jo paties laiškų) jau buvo ketinąs ke- liauti Amerikon, tik iškilusi revoliucija jį nuo to sulaukė. Į ūkininkystę velionis A. žiūrėjo plačiai, ideališkai, ką parodo jo paties laiškai. Dviem broliam prasišalinus į užsienį (vienam nuo ištrėmimo, kitam nuo kariumenės), o kitam, kuriam buvo skiriama ūkė, pasimirus kariumenėj, buvo sprendžiama, kad ūkė apimtu Andrius, kadagi jauniausiasis brolis da perjaunas, o tėvai vis tik teip ilgai negaspadorausią, Andrius nuo to atsisako rašydamas vienam broliui (13 lapkr. 1904):

„...Man tu rašai, kodėl aš nenoriu „gaspadoriant“? Tai priežastis, rodos, mažos, bet daug jų, ir per daugumą pasidaro didelė priežastis. Pirmą priežastis — tai nepilna sveikata. Man visada beveik kojas skauda [po pirštais ant sąnario vietos ištįsta, pasidaro gumbai ir beveik negaliu vaikščioti]. Šita kroniška mano ligelė yra amžina [jeigu, žinoma, aš pasilikčia kaime], nes kaip tik daugiau su klumpėmis apsiavęs, arba basas pavaikščioju, tuojaus ir sutįsta. Beto, man tankiai ir teip kojas skauda. Dabar tau laišką rašau irgi sirgdamas kojų liga. Mat aš pereitą nedėlią buvau Griškabudyje, iš ten nuėjau į B-čius; tą dieną suvaikščiojau 3 mylias, na ir paskui išsivalkiojau visą nedėlią. Taja liga aš apsergu

ir nuo ūkiškų darbų [nuo mėšlavežio] ir jį man baisi išrodo; negalima kartais visai pajudint kojų, kaip suparalizuotas. Taigi kas iš manęs bus per ūkininkas? Išėjęs, duokim sau, į Ameriką, aš vis tikinasi išsigydyt, o jeigu ne, tai tenai mažu mažiau vaikščiot reikės, tai ir neskaudės.

Antra priežastis, tai neįsitikėjimas į savo spėkas. Aš bijau apimt tokį sunkų daiktą, kaip ūkininkystė. Reikia atmint, jog aš, jeigu būčiau ūkininkas, tai būtinai turėčiau būt kitoks, nekaip visi ūkininkai; o tokias atmainas įvesti, ant kiek mano protas apima, tai kasžin, ar gali ištekt spėkų ir energijos.

Trečia priežastis, tai nenorėjimas dvasiško jungo nešt. Aš išėjęs į Ameriką, ten pilnai liuosas nuo visko galėsiu būt, šičia tai vis tiek liuosas negali būt. Ketvirta priežastis tai ta, kad iš pat mažens nelinkau prie ūkininkystės ir noras važiuot į Ameriką pas mane kur kas anksčiau užgimė, negu pas A." —

Kitam laiške rašo: „...Apie apėmimą ūkės, ką man rodė. Jai, tai aš beveik stačiai atsisakau, kad nenoriu. Man velyk likt, anot tavęs, „juodu darbininku“ (dėlto kad aš žinau, kad po tuom „juodumu“ yra viskas ant svieto „balta“), o ne būti ūkininku...“

Galutinai Andrių jam „teip baisi liga“ paguldė į lovą, apie kurią jis rašo tam pačiam broliui Kovo m. 1905 m.:

„Gal, J., nē nežinai, kad aš šią žiemą baisiai sirgau, vos nenumiriau.... Išgulėjau nuo pradžios Adventų iki šv. Agotai (su viršum tris mėnesius). Tai reumatizmas! Kol gyvas būsiu, aš jo neužmiršiu.

„Po šv. Agotai buvau priverstas jau atsikelt. Mat... buvo mano draugų susiejimas (Zanavykų tiktai). Buvo ir kalbėtojas. Draugų suėjo apie 16 ypatų. Pasikalbėjom labai puikiai apie mus reikalus, nors, anot kalbėtojaus, labai mažai“.

Velionis Andr. žiūrėjo plačiai į viską. Kur tik kreipėsi, visur matė skriaudas, suktybes, neteisybę, tamsesniųjų apgauliojimą ir tt. Jis rūpinosi tvarka netik valsčių, ūkininkų, bet ir parapijų. Tą parodo jo laiškas rašytas pas savo brolių J. Šveicarijon: „...Kas pas tave, J., girdėti? Rašiai, kad darbo neturi, taigi kaip tik gau-si, parašyk kad gavai ir kokį? Vėla, neužmiršk parašyt apie savo krašto tvarką, apie valdžią, apie parapijų tvarką ir tt. Kraujuntaitis (vieno jo draugo pavardė, pavartota kaipo pseudonimas) paskutiniame laike pradėjo labai teirautis apie sutvarkymą parapijos turtų. Užtai yra reikalingos žinios, kaip kituos kraštuos tas yra padaryta. A—s žadėjo nuvažiuavęs Amerikon ilgai aprašyt apie Amerikos parapijas. Taigi nepatingėk ir tu parašyt apie tai, jeigu jau susipažinai ir permanei jas“.

Žodžiu sakant Andr. darbavosi kiek tik galėjo ir kaip tik galėjo. Nėra tokio laiško kurį velionis rašydamas broliui ar draugui kuo nors nenustebintų. Jei kuris draugas ką akyvesnio nuveikdavo, jis jį pagirdamas pridurdavo: „geistina, kad visi draugai toki būtu, kad teip atmintų apie savo brolius ir tautą“. Jei-gi rašydavo draugui, kuris snausdavo apsilėidimo snauduliu, jis tokį privedžiodavo, pamokindavo, sugėdindavo ar pabauzdavo, teip kad tuli, bijodami likti sugėdintais, noroms-nenoroms ši-tą nuveikdavo. Kaip jis mokėdavo žmogų sujudint prie darbo, parodo kad ir šita ištrauka iš jo laiško rašyto pas vieną savo draugą Amerikon:

„Labai aš likau užganėdintas, kada sulaukiau tavo laiška, bet dar labiaus kada perskaičiau jį. Ir kas gal būt neužganėdintas tokiais laiškais?! Žmogus, kuris yra iškeliavęs iš šio krašto, kuris apsigyveno svetimoj šalyj, tokioj šalyj, kur žmonių visai kitoki reikalavimai ir tikslai — interesuojasi dar ir apie paliktą savo kampelį. Man toki laiška (o dar labiaus tokių laišku rašytojai) visados yra mieli ir smagūs. man malonus toksai žmogus, kuris gyvendamas Tėvynėje kviečia savo brolius į kovą, lavina juos, o iškeliavęs į svetimą šalį neužmiršta savo krašto ir nors per laiška paklausia savo draugų „kas girdėt tėvynėje““

Apie agitatyvišką darbą tam pačiam draugui rašo šiaip: „Apie mus dabar labai smarkiai pradėjo judėt. Nežiūrint į didelį pasidauginimą kovos draugų, dabar pradėjo visi žmonės, visa minia interesuotis politika. Tą judėjimą iššaukė, pagal mano nuomonę, šita karė su Japonija. Bet mums, jaunuomenei, tas sujudimas tarp kaimiečių labai yra naudingas daiktas, nes tai pradžią agitavimo padaro valdžia su savo pasielgimais, o mums tik reikia atsakančiai sunaudoti sujudintus žmones“.

Prasidėjus aktyviškai kovai su caro valdžia, kada daugelis tapo išguitų ištrėmiman, kada daugelis buvo sukimštų kalėjimuosna, Andrius su karžygišku vikrumu užmiršta apie savo ligą; nejaučia kankinančių sopulių, kuriais teip neseniai guodėsi savo draugams, bet stoja ant „žūt-būt“, bile tik ginti nuskriaustuosius savo brolius. Nuo to laiko mes jį matome keliaujantį per kiauras naktis pėkšėia kur į kitą kraštą, tai ant prakalbų užimantį vietą oratoriaus, tai su raudona vėliava, nors priešų daugybės tykojo ant jo gyvybės. Teip kartą jam rengiantės keliaut Mauručiuosna (gelžkelio stotis netoli Veiverių, Suv. gub.), ant Pilviškių gelžkelio stoties užklumpa jį vietinis žandaras Nikaforov'as, atima revolverį [„brauningą“] ir nuveža pas žandarų viršininką į Kybartus iš kur po keletos dienų etapu parvartytas tapo į savo valsčiaus raštinę — Bliuviškius ir paleistas iki bausmei. Vienok Andr. atideda viską į šalį ir vėla stoja į kovą. Savo draugus, kurie seniaus buvo išėję Amerikon, kviečia pargrįžt Lietuvon, idant suvienytomis jėgomis iš šaknų verst caro prispaudėjų lizdą. Būdamas savo kuopoj už visus daugiaus išsilavinęs tampa jos vadu, važinėja ant Centrališkų LSDP. susivažiavimų, svarsto kovos planus ir ragina prie to savo draugus.

Prie visoko negaliu nepridurt, kad velionis Andr. buvo gana doras vyras. Nė vienam turbūt neteko jį matyt kada nors šaldraujant ar girtuokliaujant; jis su pasigailėjimu žiūrėjo į tuos vaikus, kurie buvo atsidavę girtuoklystei ir prie progos jis jiems aiškino jų blogus darbus, nurodydamas doros kelią. Daugelis tėvų prisizūrėję į jį, savo vaikus ragindavo imt pavyzdį nuo jo, dėlto tai jam ir pasisekdavo visur agitacija, nes kiekvienas doras žmogus itikėdavo į jo kalbą ir pamokinimus. Pats būdamas ūkininko sūnumi, nesipuošė puikiais rūbais, bet užtai puošė savo dvasią darbais ir švietė protą, laikydamas tą už didžiausį papuošalą kūno ir dvasios. Iš Andriaus darbų gali imti pavyzdį netik draugai, bet ir priešai socialdemokratų ar revoliucionierių, kurie skelbia, būk revoliucijos aukas jie (revoliucionieriai) pasisavina. Teip gali padaryt tik plėšikai, prisidengę vardu revoliucionierių, bet ne tikri revoliucionieriai. Valioniui teko laimėt ant lioterijos arklį. Jis pardavęs tą arklį ir gavęs 100 rublių, paauskavo revoliucijos naudai, nors pilnai galėjo pasilaikyt kaipo „savo laimikį“. Ar-gi tok-sai revoliucionierius gali savintis svetimus pinigus? — labai abejotina.

Teip, Andr. buvo doras vyras, struopus socialdemokratas, narsus revoliucionierius ir laisvės karžygis. Bet jis... krito. Krito jis, o jo pėdosna stojo ne vienas, bet dešimtys ir kovoja iš paskutinosios su pasišventimu, nuolatos turėdami lūpose šauksmą: „Laisvė ar mirtis!“ „Te prasmenga valdžia išnaudotojų ir prispaudėjų, o lai užsviešpatauja Laisvė, Lygybė, Brolystė!!!“

Verax Homo.

Kodel aš atsisakiau nuo „Darb. Balso“?

TASAI dalykas, kaip viršiaus minėtasis klausimas, negalėjo apeit visuomenę. Vienok, kadangi tuli žmonės rašo apie tai, tai galiu ir aš kalbėt, ypač kad tos

kalbos neteisingos. Žmonės rado reikalingu tat padaryt «revoliucijos» ir «socializmo» labui. Atsakysiu savo apgynimui. Buvo parašyta «Vienybėje» N 49 1905 m.; parašė Šliupas, pasėmęs žinias iš cnatlyvojo Kapsuko laiško.

Ant tojo laiško, Kapsuko paaiškinimą (vėliaus tilpusį «Vienybėje» N 6 1906) ir mano atsakymą norėjau įdėti į «DB» N 11–12, 05 m., kad žinotų ir Lietuvos žmonės, vienien Amerikos lietuviai. Kapsukui buvo pasakyta, kad gali įdėti, ką nori. Ypač labai gerai būtų suglaust laišką su paaiškinimu, nes jokio atitaisimo nėra, tik daugiau prikalbėta, kad pasislėptų turinys.

Mano įpėdinys neleido to padaryt, nes numanė, kad cnatoms ir akrobatams tatau ant gero neišeitų, nes būtų tilpęs tame pačiame numeryje, ką ir «geltonasis biliotas», kurį norėjo išduot Partijai C. K.—tas, arba derybos su «Draugo Organizacija».

Ir man, pastačiusiam «Darb. Balsą» ant kojų, dirbusiam jame ir vedusiam ištisai 3½ metų, neleista jame pasiteisint prieš skaitytojus. Naujas dalykas, kad redaktoriui būtų užkimšta burna jo rėdomame laikraštyje. Vienok tat įvyko. Reikėjo jieskot vietas kitur.

Norėjau apgarsint tat kitur. Bet esant kalėjime, negalima buvo tą padaryt. Todėl darau tat dabar. Pagaliaus persitikirinau, jog tylėjimą laiko už kaltumą, dar viršum šaukia. Nemisliju, kad drabstymas purvais, apkalbėjimais būtų reikalingas revoliucijai ir darbininkams. Spėju teipgi kad soc. dem. redaktorius turi teisę ginties, kaip ir kiti žmonės.

Priežastis, kodėl atsiskaciau, buvo kelios. Kaltė visa — teip vadinamojo Centr. Kom. ar kelių draugų, labiaus dirbusių, kol anas nebuvo susitvėręs.

Per visą laiką turėjau rietis su priešingais mums gaivalais. Gyvenau visą laiką užsienyje. Iš Lietuvos nuo anų patarimo, palaikydavo pliotkas, kurias teip mėgo mūsų patriotėliai ir kudikėliai, ir net toliaus siųzdavo ir net maldydavo užpuolikus, kad tylėtų; noras buvo pagyrimais, prizadais išaugštint juos, ar mane nubaust. Buvo jiems malonu, kad kreipiasi į juos, lyg į kokią vyriausybę, su skundomis. Nuo manęs tatau slėpdavo, lyg nuo neištikimos ypatos.

Amžinai turėjau kovot su akrobatais ir ištvirkimu namie. Gaunu rezoliucijas, nutarimus, kurie nepildomi; už 1–2 mėn. gaunu priešingą proklamaciją, tų pačių žmonių išleista. Todėl tasai apsunkindavo gyvavimą, nebuvo galima laikyt «DB» vienoj linkmėj. Žinomas dalykas, nepagirdavo manęs už nurodymą klaidų. Priešingi nutarimai darė negalimu kaip reikiant atstovėt LSDP. reikalus užsienyje. Prikaišiotų stoką pamatų, o tas juk teisinga.

Paskutiniaisiais laikais (1905) kįlant judėjimui, augant veikėjų skaitliui, pasirodė reikalas didesnio surišimo. Ir pradėjo nuo pretenzijų buti neklaidingais. Paskutinis susivažiavimas perdirbo programą. Buvo nurodyta mano paties, kaip negalima jį taisyt. Šeip-be-teip, be prisirengimo, buvo sulopyta. Spaudint gi buvo man prisiūsta susivažiavime nepataisytų formoj (kalba tik ištaisyta). Reikėjo grąžint, kad pataisytų ir išbrauktų dar užsilikusias klaidas. Dalį pataisė, kitą ne.

Klausimą statė remdamiesi ant autoriteto ir viršenybės.

Pagaliaus atsitiko derybos su «Draugo Org.», kurios buvo priešingos susivažiavimo nutarimui.

Susivažiavime buvau ir aš. Tėnai priimta rezoliucija mano įneštoji; koks jos tikslas, buvo man ir kitiems ten buvusiems — aišku.

Visokių nuomonių apie tai buvo pasakyta. Matydamas įvairumą cnatlyvų noro, patariau užklaust, ko tikrai nori. C.K.—tas turėjo tat atlikt. Už lygią sau partiją «Dr-go Organizacijos» niekas nelaike ir juokės iš to. Iš dalies matyt tas ir iš rezoliucijos, ten priimtos; apie tai žinojo ir cnatlyviejie, nes buvo geradėjų, kurie rado reikalingu pranešt slaptai, kas pas mus dėjosi.

Pagaliaus, du nariu C.K. buvo pasakę, kad esant kieno nors protestams, niekas nederės.

Aišku todėl, kad bus palikta cnatlyviams kompromituotis darbininkų akise ir tuomi užbaigt dienas.

Po ano incidento dėl programo, gavau priimtas derybų išlygas. Jąs pavadinau «geltonuoju biletu», kurį C. K.—tas nori partijai išduot.

C. K. peržengė savo kompetenciją. Derybose minima apie pataisymą programo (ir svarbiausia: politiškoj dalyj!). Nieks jam to nepavedė naujai jo lopyt ir mainikaut ką tik priimtą jo vardą. Toliaus kalbama apie nesusipratimus ir jų nepaaiškino. Raštuose, kalbose buvo skelbiama. Ir darbininkams, kuriuos pirm to siundė, nepasako, kur melas, kur teisybė. Kalbėjo apie mane, be manęs. Nutarė mano vardan. Atitaisė, kas buvo rašyta «Atsakyme», prie kurio ir aš prisidėjau ir tik kai-kurius dalykus aš težinojau.

Tasai mane, be abejonės, užgavo. Rašė raštuose, daro užmetinėjimus, duoda juos darbininkams pasimokinimui ir apsišvietimui, tik gėdžiasi parodyt, kame buvo klaida. Tėnai jau darbininkai nereikalingi.

Kalbėta teipgi apie kitus žmones, vėl be jų. Sudžiomis ir apkaltintojais buvo neklaidingiejie ir cnatlyviejie.

Ilgai kalbėjo apie mane. Perkratinėjo mano dorybes, budą, darbus, tik nedrįso man į akis pasakyt, kame mano kaltė, neleido nuo cnatlyvų nuplėšt maską.

Pagaliaus buvo natarta apie «DB» valdymą, tas manęs nerišo.

Žinoma, galėjau viešai tat apgarsint ir reikalaut naujo susivažiavimo. Tuomet būtų ant manęs pasipylę dar daugiau purvų ir cnatų. Juk, eidami prieš mano ypatą, vogė laiškus, denuncijavo; kodėl negali dar žemiau nueit, ir vis darbininkų ir revoliucijos «naudai», o ištikrųjų savo autoriteto palaišymui? Dabar būtų cnatlyvų skaitlius išaugęs, nes būtų prisidėję ir autoriai «geltonojo biletu». Net ir po to, esant man kalėjime, gązdino juos mano šešėlis.

Užbėgt už akių tokiam darbui jau nebuvo galima, nes nutarimas jau pas «Draugą», o kokia ten konspiracija, — yra žinoma. Traukties C.K.—tas nebegalėjo, vistiek būtų įlindęs į balą. Jau ir Šliupas žinojo apie tai.

Nutariau pasitraukt pats. Bet kadangi ir dabar žmonės nerimsta, garsinu.

Be abejonės atsiras norinčių užginčyt. C. K—tui tas viskas žinoma. Norint, galėsiu savo tvirtinimus plačiai ir viešai išrodyti.

Viskas daroma darbininkų, revoliucijos labui. Nėra tos niekšystės, cnatos, kurie nebutų aiškinami revoliucijos reikalais, o rupės tik savo ambicijos apginimas.

Vienok toks mano rašymas pirmiaus mačijo. Su naujomis derybomis jau būva atsargūs, jau «geltonojo bilioto» neduoda. Teipgi žada išleisti ir Partijos statutą, kurį man įnešus, susivažiavimas atmetė, bijodamas apynasrio betvarkiams.

Rašau vėlai. Reikia gi kuomet nors pranešt. Draugams, su kuriais susirašinėjau, pranešu, jog jų laiškai pas mane užsiliko ir cnatlyviems ar kam kitam nepaklius.

23 XII 06.

J. Lizdeika,

„Darb. Balso“ Redaktorius.

DABAR, DA VĒL SYKĖ SUKRUSKIM!

PRAĖJUSIUOSE metuose, apie šitą pat laiką mūsų partijos narių skaitlius nesiekė daugiau, kaip 700, imant sykiu ir skaitytojus „Kovos“. Šėdien mes skaitome jau arti trylikos šimtų skaitytojų, ir tikrų partijos sąnarių randasi suvirš tūkstantis. Labai gražu, kad broliai darbininkai pradeda susiprast, pažint savo reikalus; ruošiasi, krupšta, telkiasi, tveria LSPA. kuopas. Vienų metų bėgy mūsų skaitlus pasidaugino dvigubai; ir jeigu teip dauginsis per šiuos metus, tai nėra abejonės, kad iki III Susivažiavimo susilauksime draugų keletą tūkstančių.

Ir kodėl-gi gali partija neaukt? Pirmiaus „Kova“ buvo mažutis laikraštėlis. Šėdien galima sakyti, kad „Kovoje“ galima rast daugiau mums naudingų ir reikalingų pasiskaitymų, apie darbininkiškąjį klausimą, negu bent vienam Amerikos lietuviškame laikrašty. „Kova“, kaip girdėjau nuo administracijos, žada būt iliustruotas laikraštis (su paveikslėliais). „Kova“ pasiliks ištikro kova už darbininkų būvį. Tie žodžiai gražūs, o per kovą ateinantį pergalė da gražesnė.

Laikraštis, kurs veda žmoniją prie susipratimo, suteikia ginklus, kad pergalėt terionus, despotizmą; kursai parodo kelią išėjimui iš pragaringo šios tvarkos gyvenimo, — gerai sutaisytas darbininkiškas laikraštis, tai mūsų mokykla, universitetas. Čia pasemsi pažintį apie draugijos luomus; skaitydamas jį išgirsi tankiai tą, ko negirdėjai. Čia patirsi teisingus išaiškinimus mislies mokintų vyrų: Sokrates, Virgilijaus, Homero, Markso, ir kitų, kurie darbovosi per metų eiles žmonijos labui. Teipgi apie tuos didžiavyrius, kurie ir šėdien darbuojasi pakėlimui vargingojo luomo reikalų, aiškindami socializmo filiozofiją.

Geras laikraštis, tai istorija gyvenime žmonių; tai žymė gymio, ūgio, pirmėivystės, tobulinimosi draugijos. Geri skaitymai, tai mūsų lavinimosi vartoti ginklus; tai patarymai apgynimui laisvės.

Darbininkas, neturintis laikraščio, skelbiančio revoliucijines socializmo mintis, lygus elgėtai, nelaisviui, lignonini; jis netenka ilgainiui širdies jausmų, tampa dvasiškas neregys ir nebilys.

Drauge, lietuvy-darbininke! Neskaitydamas darbininkų laikraščio, tu esi vienas iš pavergtųjų; nesveikas tarp liguostų, pusgyvis tarp numirėlių. Tu nežinai, kada giltinė tave patiks.

Dėlto, sukilkit ir eikit visi pirmyn, nes „jūs nieko neturite pralaimėt, kaip tik retėžius!“ O kada visi stosime prie darbo išvien, tada mūsų armija bus skaitlingiausia; mes galėsime išleisti ge-

lą laikraštį ir daug gerų tinkamų socializmo propagandai knygečių. Dings tarpe mūsų vaidai ir nesutikimai; bujos socializmo mokslas visose lietuviškose kolonijose; idėja doros, tiesos žmoniškumo bus mūsų pamatu. Drovėsis tamsybės paukščiai krykštant. Mūsų armija taps milžinu pasauly. Mums nieko netrūksta, tik susipratimo. Eikime prie jo!.

Centro Susin. Sekr. K. Rutkus.

Korespondencijos.

West Lynn, Mass. — Darbininkų organizacijos tokios yra geros, kada jos būva organizuotos ant neišgriaujamų, kovos kliasių, pamatų. Kada susipratusieji darbininkai susivienija ir stojasi savo luomo reikalus apgint, tai gali daryt didelius stebuklus. Jie auklėja darbininkų tarpe tą nepergalemą spėką, kurią mes vadiname solidariškumu (sąlyda), ir pakelia darbininkų dvasę. Kasdieninis gyvenimas mus pamokina, kad nėra jokios darbininkui vilties ant geresnio, pakol šitoji kapitalizmo tvarka tebestovi. Darbininko niekas neužstoja: nė valdžia, nė teismai, nė kariumenė, nė kunigėliai. Darbininkas nuo lopšio lyg grabo vis tampa apvogtas, apgautas, nuskriaustas. Todėl mums reikia dračiai visiems susivienyt ir kovot už savo tiesas iki tol, kol jas atgausime.

Čionai, W. Lynn'e, panašiai lietuviams kitose apygardose, irgi pradėjom suprast, kaip darbininkų vienybė reikalinga. 23 gruodžio sušaukėm «mass-mitingą». Kalbėjo drg. Žagaras. Puikiai išrodė palyginimais, kaip ta kapitalizmo tvarka žmoniją slėgia ir kad ji jau atgyveno savo dienas. Kalba žmonėms teip patiko kad, paaiškinus mūsų Liet. Soc. Part. Am. mierius, tuojaus sutvėrėm kuopą, prie kurios prisirašė 18 sąnarių; (susirinkime 2 dieną vėl du prisirašė; taigi mūsų kuopa dabar turi 20 sąnarių). — Visi stojam ir kariausim po raudona vėliava; pildysim tą, ko tik mūsų partija reikalau; nes kova mums teip pat maloni, kaip ir gyvastis.

Kuopos komitetan tapo išrinkti šie: organizatorium S. Donilavyčius, 25 Morris st.; raštininku A. Matulevyčius, 78 Almwood ave.; turtų raštin. A. Alenaukas, 39 Blossom st.

Per prakalbas tapo išdalinti atsišaukimai «Klausykite ir tēmykite, Darbininkai ir Darbininkės!» Tas padarė labai gerą įspudį ant visuomenės. Čia atkreipiam atydą ir kitose vietose draugų, kad prakalbas rengiant, reikia pasirupint ats-pauzdiint ir atsišaukimų. — Per prakalbas žmonės užsilaikė labai gražiai, tykia (metai atgal, moteris ginė laukan savo vyrus nuo viešų susirinkimų...). Žmonės šnekasi: «tai tas, tai kalbėtojas! Kad tik barzdelės neturėtų, — tai tikras dvasiškas tėvelis»...

S. Donilavyčius.

Philadelphia, Pa. — Per kalėdas susirinko dailus burelis mūsų sątautiečių pas A. Petrikį, kur linksmi praleizdami tą dieną ir svečiuodamies krikštynose gaspadoriaus dukterės,

atsiminėm ir ant mūsų tėvynės Lietuvos, kurioje šėdien tuk-
stančiai susipratusių brolių pakilo prieš caro valdžią, pasilie-
jo nekaltas žmonių kraujas miestuose ir po kaimus nuo ne-
doros ir tyroniškos caro valdžios. Todėl prisiminėm sau, argi
mums neturi rūpėti mūsų brolių kova? Argi mes, tik pasilin-
ksminimais išreikšim priejasmę savo sukilusiems broliams?
Ne! Mes turim nors vario pagamint, kad jis mūsų tėvynėje
pavirstų į šviną, iš kurio padirbta kulka gal ne vienam tyro-
nui pagrasys ir tuomi priskubys Lietuvos žmonėms laisvės at-
ėjimą. — Taigi aš, rašantis šiuos žodžius ir S.Mankus perėjo-
va viduriu burelio svečių ir surinkom 3.05. Perduodam juos
į «Kovos» redakciją, skiriam LSDP. — Išsiranda da ir šėdien
tarpe mūsų, kaip ir tame burely, kurie neapmislydami, ar už-
miršdami žmonių vargą Lietuvoje, visai nesirupina jų kovos
sušelp; nori net klausytis. Regis, kad jų vienatinis gyve-
nimo tikslas, tai nueit sau į saliuną ir pasigert, arba prakazi-
ruot sunkiai uždirbtus centus. Neatmena, kad tęnai pasilikę
mūsų broliai kraują lieja ir vargsta; daugumas neturi nė už-
ką pavalgyt; o mes su savo ant niekų išleistais centais, galė-
tum labai sugelbėt. Daugumas gal supras, bet laiko neras.

E. Pečiulis.

Paterson, N.J. — Gruodžio 26 d., LSPA. rajonas New
York ir New Jersey valstijų parengė mus miestely prakalbas.
Pirmiausiai kalbėjo drg. Šukys; jis savo ilgoj kalboj išrodinė-
jo skirtumą luomų ir kovą tarpe jų, — išrodė, kaip baisiai iš-
naudoja darbininkus kapitalistai dirbtuvėse, išrodė netikumą
dabartinės valdžios neva žmonių išrinktos ir sulygino ją su
kitų šalių valdžiomis. Išrodė kad Jungtinių Valstijų valdžia
tik giriasi pasauliui, kad joje žydi civilizacija ir progresas, lai-
svė ir lygybė; bet ištikrųjų čion tik vergija. Parodė kaip čia
įstatymai yra tik biednam darbininkui, bet ne kapitalistui.
Parodė, kad čion laisvė yra tik skurst, tylėt ir badu mirt, bet
verkt uždrausta. Nurodė kad mes, darbininkai, niekaip ki-
taip negalim išsiliuosuoti iš tos vergijos kaip tik rišdamiesi
darbininkiškąjį ryšį arba susivienijimą, be skirtumo tikėjimo,
tautos ir amžiaus, kartu imdami į rankas tą galingiausįjį gin-
klą, kaip susipratimas ir apšvietimas. Dr-go Šukio kalba vi-
siems labai patiko, ką parodė keletą kartų ilgas rankų ploji-
mas. Antru kalbėtoju buvo drg. Bukšnaitis, kuris aiškiai per-
statė šeiminiską gyvenimą, perstatė baisumus dirbtuvių.
Kalbėjo teipat ir apie kunigus, kuriems mažai terupi Kris-
taus mokslas, bet vien tik auksinis dievaitis; kuriems rupi tik
palaikyt žmones tamsybėje, kurie gązdina viskuom, — kad
tik darbininkai, tie darbininkai ką sukrauja didžiausius lo-
bius, ką išbudavoja didžiausius murus, ką viską pagamina,
bet patįs nuogi, alkani ir be pastogės, — nesukrustų prieš ka-
pitalą, katram jie tarnauja, nenusikratytų jungo, nes ir jiems
tada prisieitų išsizadėt gardžių kąsnių.

Abelnai prakalbos patiko visiems, ką rodė ilgas rankų
plojimas, ir užklausus per drg. Šukį «ar prakalbos reikalin-
gos?» visi vienu žodžiu pripažino, kad tokios prakalbos labai
geistinos. — Laike prakalbų žmonės užsilaikė labai dailiai ir

užmanius paaukaut, sumetė 2.15, kuriuos kartu prisiuonči,
ir skiriam LSDP. Nors nedidelė tai auka, bet visgi visiems
aukavusiems ištariu širdingą ačiu.

E. Kinderas.

Springfield, Ill. — Parengus 23 gruodžio susirinkimą su
prakalbomis, vietiniai kalbėtojai nurodė skaitlingai miniai su-
sirinkusiųjų šėdieninį netikusį rėdą, vargingą darbininkų pa-
dėjimą ir naudingumą jungties prie darbininkiškų partijų,
neuždaryt ausų ant žodžių «Darbininkai visų šalių, vienyki-
tės», kurie tarpe vargdienių-darbininkų visos pasaulės tapo
pamylėtai ir, anot nurodymo kai-kurių kalbėtojų, tulose ša-
lyse jau net po kelis milijonus darbininkų ant tų žodžių šir-
dingai atsiliepė; ir kaip sparčiai žengia prie vienybės ir ren-
giasi į kovą už išliuosavimą darbininkų luomo, neveizint į
visokias kliutis. Kalbėtojai palyginus dabartinį kunigėlių
mokslą su tuomju, kurį skelbė Kristus 2000 metų atgal, iš-
siaiškino jog tas mokslas tapo veidmainiškai iškreiptas: Kris-
tus skelbė meilę ir lygybę, o mūsų dvasiškija pavertė tą mo-
kslą į skelbimą politiškos vergijos ir tamsybės.

Pabaigus prakalbas, keturi draugai padainavo revoliuci-
jines dainas: «Į kovą!», «BroLIAI sukruskim», o drg. J.Rauli-
naitis — «Lai gyvuoj mus tauta».

Kalbos ir dainos klausytojams patiko, aukų laike pra-
kalbų surinkta 8.35. 24 gruodžio vakare, pas drg. J.K., vėl
sumetė susirinkę draugai, kovotojams už laisvę Lietuvoj,
3.55. Skiriam LSDP.

Vincas Cerniavckas.

Worcester, Mass. — Į prakalbas, parengtas vietinės L
SPA. kuopos 16 gruodžio, susirinko nemažas skaičius klausy-
tojų. Atsibuvo gana gražioj tvarkoj, nors pradėjus kalbą drg.
Žagarui ir buvo atsiradę keletas, kurie po įtekme miežinės
«dvasios» bandė iššaukt betvarkę tarpe klausytojų; bet, tu-
liems draugams paprašius, turėjo jie apleist svetainę.

Drg. Ž., paaiškines apie abelną darbininkų judėjimą ir
santykius vargdienių su kapitalistais, perėjo ant socializmo
klausimo ir jojo pamatinį tikslą. Aiškiai perstatė sunkų pa-
dėjimą darbininkų Rusijoje ir Lietuvoj, ir nurodė priežastis,
dėlei kurių užgimė ir revoliucija. — Drg. M.Dusevyčius de-
klemavo — «Nustoj greiat ir baubt kanuolės», o J.Baltusis
kitas eiles.

Laike prakalbų, užmanius kalbėtojai paaukaut revoliuci-
cijos naudai, sumetė 19.14; atitraukus iškaščius surengimui
prakalbų, liko 11.39, kuriuos pasiunčiam «Kovos» redakci-
jon, kad perduotų LSDP.

Klausytojai per visą laiką atydziai klausėsi kalbėtojaus
ir pasiliko užganėditi. — Nelaimė tame, kad mes, Worcest-
r'io lietuviai, labai retai laikome viešus susirinkimus su prakal-
bomis, kurios pažadintų mus apsileidėlius prie stropesnio dar-
bo organizuoties ir apsišviest, idant, reikale galėtum tuojau
stot į atvirą kovą, but narsiais kareiviais prieš išnaudotojus

ir neteisybę. Ne tais kareiviai apie kuriuos kalbėtojas nurodė, jog darbininkas kareivio uniformoje — užmuša darbininką svieto palaikytoją; bet — kareiviais, podraug naikintojais tų uniformų ir užlaikytojų jų. Paprastieji ginkluoti kareiviai yra buržuazijos įrankis. Su jų pagalba piniguočiai siundo vieną dalį proletarijato ant kitos, ir palaiko savo viešpatavimą ant darbininkų kliasos. Mēs turim but kareiviais už visą žmoniją, o ne kapitalistus gint.

T.S. Rubikas.

Philadelphia, Pa. — 1-ma LSPA. kuopa, sušaukė 30 gruodžio didelį viešą susirinkimą su prakalbomis. Žmonių susirinko netoli pusantro šimto (iš 10.000 lietuvių Philadelphijoje, tai neperdaugiausiai!). Teip mažai susirinko dėlto, kad, man rodos, neatsakančiai mēs tokius susirinkimus išgarsinam. Reikėtų visiems draugams ant to pasišvęst, o ne atsi-dėt ant vienas kito.

Kalbas laikė šie oratoriai: 1. K. Rutkus, ant tēmos «Amerikos darbininkų sąlygos.» 2. J. Grinius, iš Brooklyno; tēma — «Kodėl aš esiu socialdemokratu?» 3. P. Grigaitis, LSD P. atstovas; tēma — apie išsiplėtoją revoliucijos Lietuvoje. Pertrukuose tarp kalbų buvo deklamacijos šių draugu: F. Žuko, V. Patalavyčiaus, E. Slančiauskaitės, J. Savicko ir J. Bajerčiaus.

Prakalbos ir deklamacijos susirinkimui labai patiko. Aukų sumesta, revoliucijos reikalams, 18.20.

Darbininkas.

Elizabeth, N.J. — 16 gruodžio, parengus vietinei LSPA. kuopai prakalbas, susirinko pilna svetainė klausytojų. A. Golevskis kalbėjo apie naudingumą socialistiškojo mokslo ir jo išsiplėtoją tarp lietuvių. J. Orininkaitis aiškino istoriją praėjusių šimtmečių. Drg. Bukšnaitis iš Brooklyno savo rimto kalboj nurodė svarbumą socializmo, ragino lankyties tankiau į viešus susirinkimus. K. Akialis deklavo monologą «Muravjovą». Drg. Šukys iš Brooklyno plačiai nurodė apie išnaudoją darbininkų kliasos per kapitalistus ir kaip išsi-liuosuoti iš kapitalizmo vergijos. Ona Karaliutė iš Brooklyno deklavo «Vorai ir Musės», — klausytojams labai patiko. Paskutinis — J. Perkunas iš New York'o, ilgoj kalboj nuodugnai išguldė apie netikusį rėdą Rusijoje ir Amerikoje; nurodė, kaip reikia kovot, idant greičiau įgyt laisvę. Kalbos, abelnai, kaip teko patėmyt, klausytojams patiko.

Laikė prakalbų, užmanius kolektą, sumetė 14.13. (Vardai pagarsinti N 1 «K» R.).

16 spalio, 06 m. laikė susitvėrimo 58-tos LSPA. kuopos tapo surinkta 11.93 ir metai atgalios, buvo atlikę nuo visuomeniško baliaus 37.05, kurie, pagal patarimą aukščiau minėtos kuopos sąnarių, tapo paaukauti revoliucijos naudai; iš viso susidarė 63.11. Skirdami LSDP., pasiuntėm «Kovos» redakcijon, prašydami perduot kovotojams Lietuvoj.

Vardan 58 kuopos, kalbėtojams ir aukautojams ištariu ačiu.

K. Akialis.

Philadelphia, Pa. REZOLIUCIJOS, priimtos Am. Liet. Uk. Kliube (2832 Clearfield st.) 8 sausio, 1907.

I. Mēs, lietuviai-darbininkai (apie 50 žmonių) susirinkusieji 8 sausio, 1907 m., į A.L.U. Kliubą pasikalbėt apie šios dienos judėjimą Lietuvoje ir apie savo darbininkiskus reikalus, visi vienbalsiai pripažįstame, 1) jog laisvė ir geresnis gyvenimas darbininkams mūsų krašte įvyks tik tai tuomet, kai sukils visų Rusijoje gyvenančiųjų tautų nuskriaustieji luomai, su giuklais rankose išgriaus despotišką caro valdžią ir įves demokratišką respubliką; 2) jog toje kovoje svarbiausiąjį darbą atliks Lietuvos susipratęs proletarijatas. Todėl išreiškiame karščiausią užuojautą savo broliams kovotojams-darbininkams ir linkime, kad greičiau ateitų toji valanda, kuomet truks vergijos pančiai, ir mūsų krašte užstos tikra laisvė ir darbo žmonių gerovė.

II. Mēs matome, jog Amerikos Suvienytųjų Valstijų darbininkai dabar sunkauso vargo prispausti: 1) mus smaugia neišpasakytai kapitalistai, kurie iš mūsų kruvino darbo sauturtus kraujasi, o mums už tai palieka tik tiek, kad vos užtenka vargingam pragyvenimui; 2) kapitalistai paėmė į savo rankas visą valdžią Suvienytose Valstijos, ir su jos pagalba mus da labiau spaudžia ir išnaudoja. Todėl išrandame, jog išsiliuosuosim iš—po vergijos jungo tik tai tuomet, kai visos šalies darbininkai suvienytomis spėkomis išplėš iš prispaudėjų nagų politiškąją valdžią, ir su jos pagalba panaikins kapitalistiškąją tvarką, o įves socializmą.

PARTIJOS REIKALAI.

Referendum No. 1.

Sziuomi perduodu Partijos draugams rezultatą balsavimų ant referendum N 1.

No. kuopos:	balsai	už	prieš
1.		18	3
7		7	0
9		10	0
14		15	0
28		13	0
29		37	0
44		13	0
45		14	0
50		12	0
51		8	0
52		13	0
57		18	0

Drg. Bramavyčius	1	0
Viso labo	179	3

Kuopos: 4, 11, 31, 47 ir 49 savo pranešimuose neparodė skaitliaus balsų, bet visos padavė kad «vienbalsiai balsuota už įnešimą».

Tokiu budu įnešimas 42-ros kuopos reikia rokuot priimtu balsais 179 prieš 3; ir teip mokeskis turi but 20c į Centro išdą, o 5c į kuopos; ir pinigai įmokėti ant «Darb. Balso» Centro išdan, turi but perlieti į «Kovos» Fondą.

Szitas referendum daug reikalauja, kad būtų galima pasakyti, jog jis yra pervestas ideališkai; bet reikia atmint, kad šitas referendum yra pirmas istorijoje, ne tik lietuvių proletarijato, bet ir lietuvių tautos, o kas svarbiausia, LSPA. Antras pasiseks geriau.

Su broliškais sveikinimais perduodamas partijai,

A. Petratis, Centro Org.

Referendum N 2.

Žemiau tilpęs įnešimas 19-tos kuopos, paduotas ant referendum'o, buvo gautas per C. Organiz. 3 lapkr. p.m. C. Organizatorius, išeidamas iš atžvilgio, kad C. K-tas partijos yra pirma instancija ir tokiu budu išrišus C. K-tui tą klausimą prielankiai nutarimui 19-tos kuopos ir neėsant priešinimūsi, referendum nereikės, buvo perduotas C.K-tui; katras atmetė 3 balsais (Rutkus, Andziulaitienė ir Bernotas prieš, Petratis ir Bukšnaitis 2). Tokiu budu įnešimą 19-tos kuopos šiuom perduodu ant referendum:

« Brooklyn, N.Y. 6 d. lapkr. 1906. — 15 spalio per susirinkimą LSPA. 19-tos kuopos nutarė, kad pavardės aukautojų, davusių pinigus sušelpimui LSDP., but neatbutinai garsinamos mūsų organe «Kova», nežiurint prieg tam, ar aukos bus prisiųstos «Kovos» rėdytėn ar ne, vistiek pravardės aukautojų turi but pagarsintos.

« Tą mūsų nutarimą C. Organizatorių meldžiame leist per referendum'ą ir apie pasekmes pranešt «Kovon».

Pasirašo kuopos sekretorius, M. Jokubauckas.»

Apkalbėjimui reikalo duodasi 30 dienų, teip kad apkalbėjimui skiltis «Kovos» užsidarys su 7 num. Nuomonės savo prieš ir už, kaip ir priedus prie įnešimų, malonėkite siųst C. Organizatoriui, katras parsiųs į «Kovą». Priedus gali vien paduot kuopa. Apie tvarką balsavimo bus pranešta 7 num. «Kovos».

Su broliškais sveikinimais perduodamas partijai,

1 Sausio, 1907.

A. Petratis, Centro Organ.

LSPA. Centro Komitetas nutarė išleisti umam laike, lėšomis Partijos, «Revoliucijines Dainas», dviejose atskiriose knygutėse: vieną su gaidomis, kitą be gaidų. Surengimą to reikalo apsieme drg-as P. Bukšnaitis, C. Fin. Sekretorius.

Kiekvienas, todėl draugas, turentis kokią nors medegą, dėlei to reikalo, su dainoms ar gaidomis, nors ir svetimose

kalbėse, maloniai užprašomi prisidėt. Kreipkitės tame dalyke prie drg. P. Bukšnaitio.

Vardan LSPA. Centro K-to

1 Spalio, 1906.

A. Petratis C. Org.

Antrojo, Philadelphijos rajono užkvietimas.

Malonų draugai, antrojo rajono kuopų raštininkai, malonėkit umai sušaukt susirinkimus, kuriuose išskirsite pasiuntinius į 2-rają mus rajono konferenciją, kuri atsibus 27 sausio, nuo 10 val. iš ryto. Prieš tą, subatoje (26 saus.), bus balius ir teatras, «Kada-gi bus pietūs!» atloštas per Philad. 1-mos LSPA. kuopos «Teatro Mylėtojų Grupą». Laike balius bus lekiojanti pačta. Teatras prasidės 6 val. vakare, 26 sausio; atsibus svetainėje «Correll», 24 Bank ir kampas Pine gatvių. Visas aplinkines, Pennsylvanijos ir New Jersey LSP A. kuopas, kurios da neprisijungę prie rajonų, ir mūsų jau įėjusias, prašom pribut į konferenciją.

2-ojo Rajono organizatorius,

J.B. Jusaitis 660 Pine st. Easton, Pa.

New Britain, Conn. — Sausio 6 d. atsibuvo vietinės LS PA. kuopos metinis susirinkimas. Pirmiausiai tapo išrinktas kuopos komitetas iš sekančių draugų: organizatorium J. Gerdauskas, prat. raštininku K. Senkus, turtų raštininku J. Sabas, išdininku P. Lesevyčius, knygium J. Kardokas; literaturos agentu J. Danisevyčius.

Toliau, nutarėm laikyti diskusijas, kas pėtnyčią, toje pat svetainėje kur atsibuna susirinkimai, 298 Main str., kur užprašome visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti.

Su socijališkais linkėjimais,

Organizatorius *Jonas Gerdauskas.*

St. Louis, Mo. — (UŽKVIEIMAS). Draugams 44-os LS PA. kuopos pranešu, jog pas mane buvo atsilankę du kartu draugai latviai; jie išreiškė norą turėt su lietuviais susinešimus, ypač rengime viešų susirinkimų ir šiaip-jau veikt išvien ant naudos proletarijato.

Galvę patarimą nuo kelių savo kuopos draugų, su tuom tikslu kviečiu visus draugus atsilankyti į busentį susirinkimą, 20 sausio, kur nutarsime, ant kokių išlygų mes turėsim susinešimą su draugais latviais. Prieg tam reiks išrinkti ir pasiuntinius, kurie perstatys mūsų nutarimus latvių kuopai.

Geistina būtų, kad visi mūsų kuopos draugai atkreiptų atydą ir visi atsilankytų į susirinkimą; nes susirinkimas su draugais latviais, mums nemažą atgabendų naudą, — daugiau galėtum parengt viešų susirinkimų, ir daugiau praplakti socializmo pažvalgų tarpe vietinių mūsų tautiečių.

Prat. Sekr. *J.K. Vasiliauskas.*

Elizabeth, N.J. PRANEŠIMAS. — Prašome New Jersey ir New York'o valstijų LSPA. kuopas pasiųst savo atstovus po

draug su įnešimais ir nutarimais savo kuopų į konferenciją, atsibusenčią 20 diena sausio, ant 10 val. ryto, svetainėje po N 124 East Jersey str.

58-tos kuopos Komitetas.

New York ir New Jersey valstijų LSPA. kuopų konferencija.

Pratakolos.

Gruodžio 9 d. atsibuvo New York ir New Jersey valstijų, LSP A. kuopų konferencija, — Newark'e N.J., kurią pagal užmanimą 19-tos LSPA. kuopos, sušaukė 11-ta kuopa. Konferencijon pribuvo šie draugai:

19-os k. Brooklyn, N.Y. — J.Šukys, J.Grinius, J.Virbyla, P. Sinkevyčius, F.Ramanauckas, J.Šaltis, J.Kidolius.

58-ta k. Elizabeth, N.J. — J.Orininkaitis, K.Akelis, A.Malilla.

45-ta k. Passaic, N.J. — P.Norkus, J.Gilius, P.Sakatauckas, E.Kindera.

52-ra k. New York, N.Y. — J.Jukialis.

11-ta k. Newark, N.J. — A.Stanelis, A.Kralikas, P.Mačiulskis, J.Stanelis, V.Alyta, V.Mačiulskis, J.Bindokas, F.Lingis, A.Kairukštis, A.Žolinas.

Iš viso pribuvo konferencijon, nuo 5 kuopų, 26 delegatai.

Konferencija sušaukta su tikslu sutvert rajoną ir apsvarstyt bėgančius reikalus.

Dienos rėdai išrinkti buvo: vedėju J.Grinius, užrašėju P.Norkus.

Po ilgų svarstymų ir diskusijų tapo nutarta:

A. Reikaluose rajono organizacijos.

1. Parengt prakalbas tose vietose, kur nėra da kuopų rajono apskryty. Pirmu kart atkreipta atyda į Harrison, Bayone, Paterson, N.J.

2. Išleidinēt lapelius, kuriuos parūpīs rajono komitetas su pagalba tų kuopų, kurioms tie lapeliai bus naudingi.

3. Draugiškai lankytis ant kuopų susirinkimų ir laikyt diskusijas.

4. Pranešt šiuos nutarimus ir užkviest ant ateinančios konferencijos tas arčiausias kuopas, kurios šioje konferencijoj nedalyvavo; nors buvo jos užkviestos, bet dėl nežinomų priežasčių neišsiuntė delegatų ir nedavė atsakymo.

5. Susivažiavimai ne perijodiški sušaukiami per laiškus ir organą.

6. Nepaprastus susivažiavimus gali sušaukt rajono komitetas, arba kiekviena kuopa susižinojus su komitetu.

7. Ateinanti konferencija atsibus Elizabeth Port, N.J., antroj pusėj sausio, 1907 m.

8. Rajono išdas susideda nuo išangų į prakalbas, balius, teatrus koncertus parengtus per rajoną. Atsitikus deficitui, jį dengia visos kuopos proporejionališkai.

9. Lėšos platinime tų naudingų išleidimų, kurių negalima gaut ant bargo, susideda iš aukų, iš liuso noro užsidėto mokesčio ir kol nebus surinkta reikalinga suma — pelnai nuo balių, teatru, koncertų ir t.t.

10. Rajono komitetas susideda iš organizatoriaus, susinešimų sekr., turtų sekr., išdininko ir knygiaus.

11. a) Organizatorius turi susižinot apie morališką ir finansišką kuopų stovį, parūpīt kalbėtojus, ir abelnai vest vi

sus rajono reikalus; b) susinešimų sekretorius turi susižinot su visoms kuopomis apie stovį reikalų, susinešt su Centro Komitetu ir vest visokią korespondenciją; c) turtų sekretorius užrašo visokius piniginius įėjimus ir išėjimus iš išdo rajono; d) išdininkas priima visokius pinigus ir juos užlaiko [išskiriant tuos pinigus kurie perduoti jam dėl pasiuntimo]; e) knygius pasirūpina literatūrą ir, reikalaujant kuopų knygiams, jiem laiku pristato. Jis pasirūpina literatūrą ten, kur jam yra parankiausia.

B. Partijos reikaluose.

1. Patariam, kad, kaip galima greičiau, būtų parūpintas čarteris.

2. Patēmijam Centro Komitetui, kad visoki kuopų užmanimai, kaip tai reikalai referendum'ų ir t.t., būtų paimami į didesnę atyda.

3. Būtų geistina, kad redaktorius visokius rankraščius nuo kuopų arba talpintų arba gražintų, neužlaikydamas pas savę ir tuom prašalītų daugelį nesupratimų. (Kokius rankraščius? Jokių rankraščiu, nuo konferencijoj dalyvavusių kuopų, redakcijoje nesiranda. Ar ne būtų teip gera, konferencija, tą aiškiau pasakyt? Red.)

4. Patariam Literatiškam Komitetui, ar jis (komit.) negalēt išsirinkt iš savo tarpo viršininkus ir jų adrisus garsīt „Kovoj“?

5. Revoliucijines dainas pripažīstam už reikalingas išleist ir pritariam nuomonei sumanytojų [žiur. N 48 „Kovos“], kad būtų išleistos vardu ir labui partijos ir tuom kviečiam visus draugus kaip galīt gamīt medegą.

6. Kad kiekvienos kuopos draugai pakeltų klausimą apie programą ir tuom rinktų medegą ateinančiam susivažiavimui.

C. Kuopų reikaluose.

1. Kiekviena kuopa savo kolonijoj kontroliuoja viešus pinigus ir stengiasi dalyvaut visokiuose komitetuose, į kuriuos plaukia vieši pinigai revoliucijai.

2. Stengtīs kad vieši pinigai, surinkti per prakalbas, balius, teatrus ir t.t. būtų tuojau išsiunčiami į skiriamą vietą.

3. Draugiškai patariam, kad parengt diskusijas netik socializmo atvejy, bet ir kitose šakose progresyviškojo mokslo.

4. Skolingiems draugams reikalinga pranešt.

D. Užsienio reikaluose.

1. Kreipiamės į Centro Kom., kad jis kreiptųsi į Centrą LS DP. kad kokiū nors būdu įvykdīt pilnesni susinešimai su LSDP. ir kad būtų suteikiamos platesnės žinios apie dabartinį judėjimą Lietuvoj.

Į rajono komitetą, ant nepaskirto laiko išrinkti:

Organizatorium J.Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Susineš. Sekr. P.Norkus, 100 Monroe St. Passaic, N.J.

Turtų Sekr. A.Žolinas, 204 Jefferson, St. Newark, N.J.

Išdininku F.Lingis, 103 Jackson St. Newark, N.J.

Knygium J.Grinius, 87 Grand St. Brooklyn, N.Y.

Užbaigus konferenciją draugai užmanē sumest kiek aukų revoliucijos reikalams ir sumetē 8.85 LSDP. ir 3.50 „Kovos“ fondan, kuriuos perdavē rajono išdininkui dėl pasiuntimo. Galiaus padainavę keletą revoliucijinių dainelių išsiskirstē.

Konferencijos rašt. P.Norkus, 100, Monroe St. Passaic, N.Y.

Šito New York ir New Jersey valstijų rajono, num. IV. Kuopos minētų valstijų malonēkite remt rajoną. 1 Sausio, 1907.

A.Petratis, Centr. Org.

KĄ RAŠO LIETUVIŠKI LAIKRAŠČIAI?

„Vilniaus Žinių“ redakcija atsišaukia į savo skaitytojus (N 271), į „lietuvius krikščionius demokratų“, pranešdama, jog prie redakcijos tapo pakviestas kunigas Juozas Tumas, ir todėl dabar reikią nebesibaidyt laikraščio pakraipos, kuri, anot „V.Ž.“, ikišiolei vis atšalindavusi skaitytojus. Prašo, kad „lietuviai krikščionis demokratai“ surinktų kokius 5–6000 skaitytojų, tai laikraštis gyvuosės; jeigu nesurinks tiek, tai sustosės ejęs. Toliaus, naujas redaktorius žada peikt „visą netikrojo socializmo apsireiškimą“ ir gint „nuo pasikėsinių ant katalikų tikėjimo“, — vienok „V.Ž.“ nebūsenčios laikraščiu nē dvasišku nē socialistišku, — busę „žymiai nudažytu krikščioniškai-tautiška-demokratišku“. Šovinizmo ir fanatizmo vengsiąs.

Kaip tą savo uždavinį pildys naujas, kunigas-redaktorius, — laikas parodys.

* * *

„Lietuvos Ūkininke“ ir „Naujojoj Gadynėj“ veda vaikinai ginčus apie... amerikiečių dolerius!.. Nesmagu, negražu ir nepadoru. Bet visgi geriau, kad tie ginčai perėjo iš Amerikos į Europą, t.y. kaip tik ten, kur jie ir privalėjo atsirast. Užpakaly tų ginčų gal slepiasi da trečias koks smarkus elementas, kurs iškilus vėla revoliucijai, savę apreikš ir parodys nuogus faktus... Ant dolerių revoliucija neužsibaigs.

* * *

„Lietuvos Ūkininke“ nesidrovima socialistų pakoliot, vietoj ar neviotoj. N 60, žinūtėj iš Vilkaviškio apskrčio aprašo baisų sumušimą vaikino, kurs prigulėjęs prie LSDP., bet paskui buvęs išbrauktas. Supina atsitikimą, ir pavadina tą „socialdemokratų darbais“.

* * *

Philadelphijoje pasirodė 1 N laikraštuko „Kapsas“, kurs esąs „juokų ir tikros peržvalgos raštėlis“. Ištikrųjų juokų kaipi nėra, iššmus keletą senų blynukų apie kunigų ir jų gaspadinių... pilvus. Laisvamanių darbas.

* * *

Kaune pradėdama leist mėnesinis laikraštis „Draugija“, kuri rėdys kun. A.Dambrauskas.

* * *

Kaip kada ir neregys atranda kelią. „Šaltinis“ N 38, rašydamas apie Vilniaus dailininkų parodą, išjuokia josios sumanytojus ir šioki išveda pamokinimą: „Mums išrodo, kad duonos ir mokslo reikalai tėvynei pirmesni už dailės žibučius“. Tame yra biskis tiesos, jeigu ji nebūtų veidmainyste apvilkt. „Š-iui“ nerūpi duona Lietuvos vargdienių, nes jis kovą už duoną su įnirtimu niekina. „V. Ž-ias“ ir „Naująją G-ę“ tas laikraštis visai teršia ir vien tik už revoliucijines tendencijas. N 39-ame randasi viešas gynimas juodašimčių ir vertimas jų darbų ant socialdemokratų. Ar gali kas tokio laikraščio žodžiams kitąsyk tikėt, nors jis ką-nors ir teisingo pasakytų?

* * *

„Katalikas“ iš kur ištraukė žinutę, kad po Naujų Metų Rygoje pradėsiąs eiti lietuviškas, pusiau-savaitinis laikraštis „Rygos Varpas“. Būšęs tai progresyviškai-kulturiškas.

* * *

„Vien. Liet.“ N 2 praneša, jog pagarsėjusi Brooklyne–New Yorke lietuviška kompanija — „Universal Mercantile Associa-

tion“, išlėkusi į padangę. Jos vadovai: Menčikovas (kurs esąs bene garsus prigavikas Joeys) ir B.Vytautas, regis abu atsitūpė už grotų, o su savim nusinešė ir visus didelius projektus apie išleidinimą moksliško laikraščio „Pasaulė“, teipgi ir daugelio akcijonierių pinigų.

* * *

Waterburys eis ant lietuviškų laikraščių „sūdo“. Dabar eina da tardymai. Liudininkai rašo apie Šliupo misiją: vieni vienaip, kiti kitaip. Laikraščiai („Darb. V.“) paskui žada waterburiečius nuteist. Turėkitės!

DARBININKO KRONIKA.

Sumanimui išleisti revoliucijines dainas pritarė visai nedaug. Tuomtarpu gavome tiktai keletą dainelių, su pritaikytoms melodijomis, nuo A.Srimaičio iš Schuykill Haven, Pa. — Matyt, da labai maža teturime mėš, lietuviai, muzikantų!..

Drg. F.Bagočius, iš Pittsburgo, prisiuntė „Kovos“ redakcijon \$1.00, paaukaudamas jį LSPA. raštų išleidimams. Neesant kur to dolerio priskirt, pakvitojam aukų skyriuje po antrašu „Literatūros Fondas“. Šiuomi toks naujas fondas tampa atidarytas, ir draugai, nepamirškite kartais po centą į jį įmest, — išleidinėjimui socialistiškų knygučių, lapelių ir tt.

Gavom nuo tulų SLA. „šulų“ patirt, kad kun. Pėža noris sukviest antrą Amerikos lietuvių „kongresą“, panašų nenusidavusiamjam Philadelphijoje. Bet Pėžos „kongresas“ būšęs daug kitokesnis, nes socialistų neprileisė!... Matysim, ar tas kalakutas užburkuos karveliu.

Draugai, nepamirškite šimet apvaikšiot dvi-metinių sukaktuvių „Kruvinojo Nedėldienio“, 22 sausio. Parodykim, kad mūsų sąmonė da neužmigdyta, ir kad mėš prijaučiam koyai vargdienių.

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Garbi Redakcija!

D r a u g a m s! Apturėjęs 1-mą N «Kovos» šių metų ir pamatęs, kad mus organas, teip senei lauktas padidjt, jau tapo padidintas, — labai prasidžiugau, kada sučiupau diktą šmotą popierio, bet da labiau pradžiugau, kada naują, puikų ir tikrai darbininkišką «Kovos» antgalvį paregėjau. Toliau verzdamas lapus ir skaitydamas įvairias darbininkiškas žinutes, — darbininkiškas iš tikrų šaltinių paeinančias, teip buvau užganėdjtas, jog jaučiausi laimingesniu už Rockefellerį ir carą. Galim visi draugai džiaugtis iš savo triuso vaisių, visi draugai LSPA. ir garbus redaktorius, J.O. Širvydas, ir zeceriai, ir visi kiti sądarbininkai. Ir garbė už tai visiems jums ir mums, kad sujungtomis pajėgoms, ir darbininkiškoms pajėgoms, mėš įstengėm pastatyt ant kojų tokį milžinišką darbą, t.y. įkurt tokį puikų savo laikraštį!

Bet, brangūs draugai, — negana puikiai ir gerai bile

darbą pradėt, ir bile kaip užbaigt; reikia sujungtų pajėgų ir kapitalo ir ant toliaus. Už tatau nemislykit, kad jau dabar viskas atlikta ir užbaigta; bile išėjo 1-mas numeris padidjtas mus organo, tai jau eis ir per metus. Reikia, draugai, remt savo organą, kuom kas išgali ir ant toliaus: kas prenumeratorius kalbindami, kas apgarsinimus rinkdami, o labiausiai «Kovos» Fondo» niekad neužmirškim patj ir kitiems priminkim. Tą syk tik mus organas ir partija gyvuos ir plėtosis.

J.P. Raulinaitis.

KRASOS DĒZUTĒ.

Dr. J. S. i. — Tamistos keletą straipsnelių jau gavom. Paskutinis — geriausias. Kodėl? Todėl, kad, bent iki pusei, yra prisilaikyta lietuviško sataiklio (sintaksio). Tas palengvina skaitytoju suprast paties straipsnio ituri. Meldžiamasis, rašykite tyrai lietuviškai; atsižvelgkit ant stovio mūsų skaitytoju; vengkite, kiek įmanydami, tarptautiškų žodžių. Kiek galint, juos išreikškite lietuviškai ir aiškiai, kad skaitytojai suprastų. Norą rašyt turite,

todėl pasistengkite, kad žmonėms rašytumėt, o ne keletui, Nepatingėkite, parašę, pirma išsiuntimo po kelis sykius pertaisyt.

Dr. E. Kinderai. — Tokias žinutes vis patalpinam. Nėr ko tat nė klausit: ar patalpšit. Kas Jums sakė kitaip? Męs jų reikalaujam.

Dr. Jusaičiui. — Atsišaukimą patalpšim sekančiame numery. Tokių niekados nereikia jungt su užkvietimais arba partijos reika lais, nes per tai nustoja svarbos ir vieni ir kiti.

Dr. J. Skinderiui. — „Naujosios Gadynės“ tik 26 N gavom ir vėla negaunam. Prenumeratos nebepriimam. „Darbininkų Kalendariaus“ negavom. Prašėm, bet nesulaukėm.

44-tai kuopai. — Apie „nutarimus“ parašėm laišką sekretoriui. Jis kuopai perduos.

ATITAIMASIMAS KLAIDOS.

Mums prašo pataisyti klaidą 52 N „K.“, „Darb. kronikoje“. Parengtas teatras Waterbury, Conn. per „Sim. Daukanto Teatrinių Dr-tės“ sąnarius atnešė naudai revoliucijos šelpimo ne 42.50; bet 32.50. Ir išlaidų pasidarė ne 30.93; bet 20.93.

APGARSINIMAI.

L.S.P.A. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

(DVIEJŲ SAVAIČIŲ) Mėnesinių: Shenandoah, Pa. 4.60; Chicago Ill. 4 kp. 7.80; Mahanoy City, Pa. 4.00; St Louis, Mo. 2.40; Elizabeth, N.J. 5.20; Plymouth, Pa. 60c. New Haven, Ct. 5.00; Torrington, Ct. 1.20; Newark, N.J. 7.80; Springfield, Ill. 10.20; Passaic, N.J. 2.40; Grand Rapids, Mich. 4.30; Cleveland, O. 3.80; Rochester, N.Y. 3.00; Easton, Pa. 2.00; Lost Creek, Pa. 1.40. Prenumeratos: P.Sidlauskas, Cambridgeport, Mass. 1.50; J.Grinius, Brooklyn, N.Y. už subs. kort. 1.00; J. Rudzevičius, Steubenville, O. 1.50; J.Kudirka, Brooklyn, N.Y. 1.00; K.Matusis, Export, Pa. 2.00; K.Thomas, Port Washington 1.00. J.Sandarga, Chicago, Ill. 1.00; K.Balčionas ir Ona Balčionienė, Montello, Mass. — po 1.00. Apgarsinimai: 3.29. „Kovos“ parduota 30c. Už partijos rašius nuo Cent. Knygiaus 9.00. Viso 59.79 Buvo 89 62 Viso 159.41

Išleidimai:

[DVEJŲ SAVAIČIŲ] Redakcijos reikalai (knygos adriams, kopertos, krasos ženkleliai, šifrai) 7.00. Techniška „K“ dalis [sustatymas dviejų num. 36.00. Spauda 9.30. Apgarsinimas Philadelphia] 1.00; nuvežiojimas formų 70c; važn. 40c; benzinavo „ullo korektoms 10c; išsiuntin. „K“ 1.75; popiera dviems num. 20.40] Renda 10.00; Biškučių 3.60; Špacijų 2.88. Redaktorini už gruodį 50.00. Lempoms knatai 60c. Viso 143.81

Inėjo	159.41
Išėjo	143.81
Lieka	15.60

„Kovos“ Fondai:

Rochester, N.Y. draugai: P.Anuskevičius, J. Žemaitis, J. Šebeda, B.Paplauckas, P.Sirus, A.Bernis, V.Barila, A.Kašluba, K.Vaivoda — po 25c. I.Markevičius 15c. J.Višniauskas 10c. Viso 2.50
J. Ramanauckas, Mystic, Conn. 40c

J.Rudzevičius, Steubenville, Ohio 1.00
Buvo 276.68 Viso 290.58
LSPA. Centro išdėininkas
T. Andziulaitienė

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Springfield, Ill. nuo 23 gruodžio prakalbų: M.Križanauskas, T.Galinis, J.Molis — po 1.00. V.Černiauskas, M.Ročkus, J. Grigalevičius, J.Bakutis, V.Žvingila — po 50c. J.Petravičius, J. Žvingila, P.Jurkevičius, B.Lagunas, E.Pulšienė, J.Lenkevičius P.Pulšis, J.Brundza, A.Lenkevičius, M.Stanynas, A.Klembauckas — po 25c. A.Buškiutė 10c. Viso 8.35. Kūčių vakare: J.Raulinaitis 1.00. K.Lagūnas, A.Klembauckas — po 50c. V.Černiauskas, J.Žulius, J.Marijonaitis, J.Klembauckas, J.Žvingila, M.Gavenas — po 25c. P.Pulšis 5c. Viso 3.55. Sykiu 11.90. Atsitaraukia lėšos rengimo prakalbų 1.62. Viso 10.23

Worcester, Mass. nuo prakalbų 16 gruodžio: T.Rubikas, J. Baltusis, F.Rusen — po 1.00. V.Rudnickas, J.Rudnickas, E.Kilmas, A.Viznis, P.Pliokštis, S.Bakanauckas, J.Kairaitis, J.Juška, J.Krapkaitis, J.Tumosa, J.Jaundegis, V.Narijauckas, A.H. — po 50c. S.Vindickas, J.Lenor, A.Grigas, J.Uleckas, V.Strimaitis, K.Sunskis, A.Bunikis, J.Bučiauskas, F.Tumosa, P.Sinkevičius, V.Grazulis, M.Povilukas, J.Saulius, J.Kalašaukas, J.Stankus, A.Svidercas, A.Manosas, K.Visal, J.Galeckas, J.Kaunas, P.Leveris, J.Bukantis, S.Kamandulis — po 25c. P.Matulaitis, M.Bobinienė po 20c. Smulkių 3.40. Viso 19.14. Išimant 7.75 lėšų rengimui prakalbų, lieka 11.39
Philadelphia, Pa. suėjime pas Petrikį: E.Počulis, S.Mankus, J.Mankus, J.Knistautas, J.Mockevičius, M.Mockevičienė, M.Avižienienė, K.Navickis, A.Petrikis, J.Gustas — po 25c. E. Avižienius 20c. J.Petrikis, M.Junikienė po 15c. J.Doblas 5c. Viso 8.05
Waterbury, Ct. krikštynose pas P.Teleišą: J.Danisevičius 50c. M.Danisevičienė, V.Navickas, P.Teleiša, J.Mažeika, J.Navickas, J.Vokietaitis, M.Paketuriutė, J.Navickas — po 25c. J. Šarpinskas, V.Mažeikiutė — po 10c. Viso 2.70
J.Rudzevičius, Steubenville, Ohio 1.40

Chicago, Ill. nuo Internacjonališko baliaus, parengto per 4-tą LSPA. kuopą 17.80
Paterson, N.J. nuo rajono parengtų prakalbų 2.15
Baltimore, Md. nuo prakalbų 31 gruod. (išėmus lėšas pers.) [16.25
Buvo 775.58
Viso labo 840.60

Rutkaus brošiurėlei.

Shenandoah, Pa. V.Balčionas 1.00
Philadelphia, Pa. K.Širvydienė 1.00, A.Bernotas 55c. 1.55
Mahanoy City, Pa. J.Mickūnas, V.Žemaitis, F.Keblinkas, M.Sakalauckas, P.Virbickas po 25c. J.Merkuševičius, M.Draugelis po 10c. Viso 1.45
Buvo 9.32 Viso labo 13.32

Literatūros fondai:

F.Bagočius, Pittsburg, Pa. 1.00

Kruvinos dienos apvaikščiojimas.

Parengė 4-tą LSPA. kuopa, nedėlioj, 20 d. sausio, Freiheit Turner Hall, 3417 So. Halsted st., Chicago, Ill. Pradžia 2 val. po pietų.

Bus prakalbos vietinių kalbėtojų ir deklamacijos mažų mergaičių. Tikimės, kad nė vienas nepraleis šios progos ir pašvės nors valandėlę, atminimui skerdynių, 22 sausio 1905 m., Peterburge. Inžanga dykal. Maloniai užkviečia KOMITETAS.

Prakalbos!

Brooklyno „Lietuvių Apšvietos Dr-stė“ parengia prakalbas 23 sausio, po N 73 Grand st., ant atminties kritusių už laisvę 22 sausio Peterburgo darbininkų. Užkviečiam visus kuoskatingiausiai, o ypač moteris su merginoms. Inžanga dykal. KOMITETAS.

ADRESAI

Liet. Soc. Part. Am. Centro Komiteto:

Organizatorius A. Petratis,
130 Scribner str. Grand Rapids, Mich.
Sekretorius susin K. Rutkus,
1418 So. 2-nd st., Philad. Pa.
Sekret. turty - P. Bukšnaitis,
102 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Išliaininkas - T. Andziulaitienė,
2135 So. 9-th str., Philadelphia, Pa.
Knygius - A. Bernotas,
1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

AGENTAI „KOVOS“.

M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia, Pa.
E.FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
J.GERDAUSKAS, 54 Lafayette ct.	New Britain, Conn.
P.NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J.STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A.STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J.UULINSKAS, 281 Moyallen st.	Wilkes Barre, Pa.
J.ZYNGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
J.ZEMAITIS, 824 Bank st.	Waterbury, Conn.
J.RAULINAITIS, 25 W. 2nd st. (room 21) So. Boston, Mass.	Hartford, Conn.
K.LRESEVYČIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.

Keliaujantis agentas K. Rutkus.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus sekandiai: mėnesinis susirinkimas ir kuopos reikalavimai atsiųsta 4-tame utarnike kožno mėn., Laisvės Klube, po No. 948 So. 2-nd st., 8 val. vak.; ir kožname nedėdienyje, po nr. 229 Pine str., 1 val. po p., atsiųsta sus. lavinimoel.
Sekt. A. BERNOTAS, 1418 So. 2-nd str.

Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laikys susirinkimus dvyk mėnesį: 1. kas 1-mą utarniką, 7 val. vakare ir 2. kas 3-čią nedėdienį, 3 val. po pietų. Atsiųsu po nr. 210 Central Viaduct.

Kuopos sekt. J. LABANAUCKAS.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsiųsuna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbam. O antros, mėn. susirinkimas atsiųsuna paskutiniam nedėdieni kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 869—33rd place.

Organizatorius J. JANČAUSKAS, 95 Canalport ave.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio ir kiekvieną pėntnyčią vakare diskusijas ant 258 Main str., „Socialist Party Headquarter“

Organiz. J. GERDAUSKAS, 54 Lafayette str.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys susirinkimą 3 d. Vasario (February) 3 v. po piet., F.J. Bagočiaus mokslainė, 2226 Forbes str.

KOMITETAS.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieni kožvieno mėnesio, po No. 329 Clifford str.

Sekt. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ketvergą kožno mėnesio, po No. 103 Jackson str. 7.30 val. vak.

Sekt. A. STANELIS, 74 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsiųsuna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėntnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str.
Org. P. GRINIUS, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyt susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožno mėnesio, 2-ą val. pietų, salėje J. Lietuvninko.

Prat. rašt. J. RAMANAUCKAS Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame utarnike kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekt. V.J. PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasiėds nuo 2 val. po pietų. Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną panedėlį nuo 7.30 vakare svetainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekt. M. JOKUBAUCKAS

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai la ikysis naujoj vietoj: L. Steponkaus salėje, 1120 So. Leavitt str. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dvyk mėnesį: po 1-am pirmą subatvakarį ir po 15-tam.
Sekt. J. KILIKYVYČIUS, 68 W. 25-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną ant-
rą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikalavimai; 2-as diskusijų. Laikysis M. Maželkos salėje, ant Dakota str. Sekt. J. BANIULIS.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kėrtė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apvėtos.
KOMITETAS.

Naugatucko ir Union City's, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus dvyk ant mėnesio: 1-mą seređą po pirmam kožno mėnesio laiko mitygą su protokolu, o 3-čią seređą po pirmam laiko pasikabėjimo susirinkimą. Visada prasideda 7.30 vakare, lietuviškoje salėj Linden Parke. Kuopos sekt. B. ŽURYS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 5.
KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, Paddy William salėje, po nr. 122½ N. 6-th str.

Sekt. J. KLEMBAUSKAS, 7 Mill Row

So. Bethlehem, Pa. LSPA. kuopos susirinkimai laikosi po No. 710 5-th str. Organizatorius J. GARSVA.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsiųsuna kas pirmą ketvergą po 1-mą kožno mėnesio, 7½ v. vakare, L.P. Klubo kambariuose, Bank str.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsiųsuna kas paskutinę subatą mėnesio Lietuvos Ukėų Klubo ruimuose, 96 Green St., vakare 7.30.

Sekretorius T. RUBIKAS.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str.
Org. J.G. SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-ą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 690 Pine str.
KOMITETA

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Harugari salėje, kansas 10-tos ir Carr gatvių

Sekt. J.K. VASILIAUCKAS, 1701 N. 10-th st.

Paesala, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J. Apalansko, 162 First st. 5 v. vakare. Užprašom visus atsilankyt.
Organiz. P. SAKATAUCKAS, 9 Aspen st.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsiųsuna paskutinį nedėd. kožno mėn. po No. 304 W. Centre str.
Sekt. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dvyk mėnesį — po kožnos 10-tos ir 25-tos seređoms.
Rašt. prat. ir turtų, JONAS H. PUIDA.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsiųsuna 3-čiam nedėdieni kožno mėnesio po N 60 Wells Str.
S. STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3¼ po pietų, pas kuopos sekretorių K. Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks, Pa.

New York, N.Y. 52-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir trečią panedėlį, pusę po 7 vakare, po adresu: 109 East 3-rd st., tarpe Ave A. ir Ave 1.

Kuopos Sekt. J.J. DANIELIUS.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus kožną ketvergą po 1-mą dieną mėnesio, 7 val. vak., pas drg. Diedulaitį. Miblai visus draugus užkviėciam ir prašom atsilvest naujų.
Sekt. A. ŽUKAUCKAS.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas mėnuo, pripuolanciamė po 15-tos mėnesio dienos nedėdieni, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D. LEKAVYČIUS, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsiųsuna susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pietų, namuose išdininko, J. Stasevyčiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J. SMALIS, 270—274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N. Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas antrą seređą kožno mėn., po N 111 Pine st. J. Baturous salėj.
Sekretorius K. AKIALIS, 105 Bond st.

Graži dovana Naujlems Metams!

Priegtam labai naudinga yra gera knyga arba laikraštis. Draugai norintys pradziuginti savo prietelius, nusipirkit knygą arba užsteliuokit pas mane ir leiskit pasiųst jiems, arba užrašykite gerus laikraščius, kaip „Kova“, „Vienybė“ ar „Lietuvą“. Pas mane perkant knygą, ar 4.00 duoda dovana už 50c., o užsirašant ar užrašant kitam minėtus laikraščius, duoda dovana knygomis už 25c. Geriausiai tinkančios knygos dovana yra Geografija 2.50, 4 knygos liet. pasakų po 1.50 žėdna arba 6.00 visoms. Spėka ir Medega 2.00; Ethnologija 2.50. Žodinas liet. ir angliška 3.00, abi dalis 6.00. Lietuvos Istorija 2 dalis po 2.25, abidvi 4.50. Dainų Knyga 2.50. Biblija, didžiausia knyga lietuviškoj kalboj, Orakulas, arba burtų ir monų knyga 3.50. Visos tos knygos šauniai apdarytos ir aplaikės jas džiugins. Turiu tūkstančius kitokių, kokios tik yra lietuvių kalboj. Draugai, užsteliuokit ant žiemos vakarų.

Visada kreipkitės pas savo draugą
Fortunatas J. Bagorius.
Box 1399 Pittsburg, Pa.

„DILGELES“

Pirmasis lietuvių kalboje juokų ir satyros mėnesinis laikraštis. Kas „Dilgeles“ užsirašys ištisiems metams ir prisiųs \$ 1.00, tas gaus priedu puikią ir juokingą knygele. Pasiskubinkite užsirašyt iš anksto, nes paskui susitraukę prieš pat kalėdas, kaip ims visi prie „Dilgelii“ grūstis, tai išmėndys daug žolių. Adresas nedilgina:

„DILGELES“

1418 So. 2nd str.,
Philadelphia, Pa. (48-51)

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.

H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.

Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susisiekia lietuviszkai. Pigių prekė.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS**JULIUS CALMIN**

Visoki skanus švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likerai; puikūs cigarai.

Mechanic st., Camden, N.J.
Bell 'Phone, 868-x E. Phone, 1033-A.

Louis Steitz

Agulniai pardavinėja degtinę, vyną, alų, porteri ir gėrimą.

Agentas ir pirklys WIEDEMANN'O alaus.
1129 Pennsylvania Ave.

ALLEGHENY, Pa. (51-2)

„Kova“

Išaina kas mėnuo. Prenumerata į visas dalis svieto:
metams \$ 2.00
pusmečiui \$ 1.00

Apparsinių prekė:
vyki collis 50c.; collis per mėnesį, 1.00; collis per metus, 10.00.
Sluodiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, reikia adresuot:

„KOVA“

1418 So. 2-nd Str., PHILADELPHIA, PA.

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J.O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world, 2.00;
Six months „ „ „ „ 1.00
Advertisement rates on application.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičunas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgadinint visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigus sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičuną, jis duos tau teisingą rodą **DYKAI** ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ilgai gydymas trauksis. Dr. A.L. Graičūnas nesuvadžiojo nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne.

Gydo visokias ligas: vyriškas, moteriškas ir vaikų ligas. Neišteklingus gydo ir reikalui parėjus operaciją padaro **DYKAI** nuo 8 iki 9 val. ryto kas dien. Valandą prieš miegą ligoniui kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 iki 10 val. ryto; nuo 12 iki 1 val. po pietų ir nuo 6 iki 10 val. vakare. [49-4]

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str., Philadelphia, Pa.

Ant 17 Akmenu
Railroad laikrodėlis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting“ lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra viur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuo a ant 25 m

Šį laikrodėlį pasiūsiame C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavelljimu išgزامlnuoti. Jeigu bus toks kaip rasoma, užimokėk expresni \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lenčidėlį su kompasu dykai.

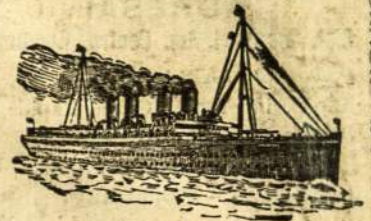
EXCELSIOR WATCH CO.,

902 Central Bank Bg, Chicago.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.

PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mes apturėjome dabar didžiausią pasirinkimą

Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.
DIDŽIAUSIA SAKROVA OVERKOČIŲ VISOKIOSE PREKĖSE
NAUJAUSIOS ŽIEMINĖS MADOS.

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj.

Prosinam vienus metus UŽ DYKA!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKE

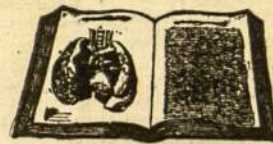
Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.

Kampas South ir 4-tos.

EXTRA!

nauja didele

daktariška

EXTRA!

lietuvišką

KNYGA

VADOVAS IN SVEIKATA.

Trečiu kart atspaudinta ir vel 50 tukstančiu egzemplioru. Parašyta Profesoriaus Dr. E. C. Collins M. D. trečias atspaudinimas, su daug nauju pridėjimu ir pnuatesniu paaiškinimu, apie visokias ligas ir kaip buti sveiku ir laimingu, — pripildita per: **DIREKTORIŲ DR. COLLINS MEDICAL INSTITUTO.**

Toj naujoj knygoj — teipat yra daug koleraivotu paveikslu, perstatant visas paslaptis subudavojimą žmogaus kūno ir organų vidurines sistemas; teipat ir kudiki motinos viduriuosq nuo minutes prasidėjimo iki užginimo, vienuolika permannose ir augimą viduriuose. Toj knygoj yra daug slapybiu atidengimo labai akvyu žinių, apie lytišką susinesimą; apie ką dar iki šiol nieks taip aiškiai ir atvrai, neatidenge ir nepaaiškino lietuviškai.

Tą Didejį Naujoji knygą „VADOVAS IN SVEIKATA“ nors kasuoja 45 cen. bet kuris atsius 10 cen. stūpoms už pri-siuntimo kaštus ir savo adresa, tai ji, bus prisiusta kožnam; kaip vyrams taip moterims, sveikiems ir sergantiems, visiems yra labai naudinga, tą knyga. Kas ją perskaitys (kurie yra didumo per 200 dideliu lapu) ne tik mokes kaip buti sveiku ir laimingu, bet ir daktariškai mokliškai apsišvieš. Tie ką jau dabar serga o nori buti sveikais, bet be geru Daktaru ir vaistu negali buti išgyditi, — tai Dr. E. C. Collins Medical Institute, apart paties Profesoriaus yra daktarai Specialistai ant kožnos ligos ir geriausi išrasti vaistai Instituta Laborijoi; su kuriais nieks negali susilygint ir aprašant liqą per gromatą arba atejas in Ofisa, kokio vardo liga nebutu, tampa be apsirikimo išgyditi, jeigu liga yra dar išgydoma kaip vyrat taip ir moteris. Atejas in Ofisa arba rašant tik lietuviškai geriause išreikšt savo jausmus ir nesveikuma. — Vaistus išsiunčia per Expressa, in visas dalis Amerikos Suvenytu Valstiju, Canada, Mexica, Europa ir kitas dalis pasaulės. Rašant adresuok:

Dr. E. C. Collins Medical Institute,

140 W. 34th St.,

(netoli Broadway)

New York, N. Y.

Ofiso Adinbs: nuo 10 iš ryto iki 5 po piet, šventoms dienoms nuo 10 iki 1 po p, ir vakarais: Utarike, Serėdo, Ketverge ir Petnyčioj nuo 7 iki 8 adinai.